Mūsų Obalsis:
Už Progresą, Taiką ir Demokratiją!

VILNIS

This Issue Consists of Two Parts
PART ONE

VOLUME XXII, No. 13 | KETVIRTADIENIS, SAUSIO (JANUARY) 16, 1941 | 3116 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILL. | TELEPHONE: VICTORY 1455 | KAINA TRYS CENTAI

KASDIENĄ...

Karas ir religija
Washingtone
Sumažino lėšas
Dumia akis

Monsignoras Evasio Colli, Italijos Katalikų Akcijos direktorius, liepia katalikams buti ištikimais Mussolinio režimui.

O tai reiškia, kad jie turi ištikimai, be pasipriešinimo kariauti—žudyti kitų šalių žmones, ir savo brolius katalikus.

Ar tai meilė artimo?

- - -

Pirmesnis imperialistinis karas skaudžiai smogė religijų, ypatingai delto, kad vienos šalies tikintieji buvo kurstomi žudyti kitos šalies tikinčiuosius.

Popiežiaus atsinešimas link civilio karo Ispanijoj — rėmimas fašistų — taipjau skaudžiai smogė religijai.

Šis karas gali nepagydomai sužaloti krikščionybę.

- - -

Washingtone kalba, jog Joe Kennedy, buvęs Amerikos ambasadorius Londone, pradėsiąs kovą prieš prez. Roosevelto užsienio politiką.

Atsiminus, kad Mr. Kennedy Anglijoj buvo artimas Municho politikos vedėjams, nereikia daug iš jo tikėtis.

- - -

Naujas Roosevelto administracijos biudžetas daug kur padidino lėšas, tik **WPA darbams sumažino net $400,000,000.**

Vadinas, sumažino ten, kur labiausiai reikėjo padidinti.

- - -

Valstybės sekretorius Cordell Hull bijo, kad Hitleris galįs Amerikon eiti, jei Anglija pralaimės karą.

Kad Hitleris norėtų to, vargiai kas turi abejonių, bet kad jis to padaryti negalėtų, tai irgi nėra abejonių.

- - -

Teisybė, Vokietijos fašizmas, jei pasiliktų ir po karo, gal duotų stipresnės kompeticijos Pietų Amerikos rinkose, kaip Anglijos kapitalizmas. Bet Lombard strytas irgi nesnaustų karą laimėjęs.

- - -

Ir vokiečių gelbima Italija, kaip rodos, neatsispiria.

Basi ir pusnuogiai, o ką jau apie ginklus kalbėti, ethiopiečiai buvo lengva smaugti; nesunku buvo ir suvargusi Ispanijos respublika, ypač kad Chamberlainas, Daladier irgi padėjo.

Kas kita kur sutinka stiprausi pasipriešinimo.

- - -

Antanas Smetona jau esąs Lisbone, Portugalijoj. Vykstąs Amerikon. Nazių valdžia jį mat išleido, nors galėjo internavus laikyti.

Naziai žino, kad smetoninių frontas Amerikoje veda jiems naudingą darbą. Šis frontas netgi pasiėmė iš nazių metodas anti-semitinės propagandos.

- - -

Lietuvoje miestų valdymas iš burmistrų pereina į miestų komitetų rankas. Smetoninių fronto neoficialųs organas "Naujienos" pradėjo nesavu balsu šaukti, kad Dr. Garmus pavarytas iš Kauno burmistro vietos.

Visi Lietuvos burmistrai užleidžia savo vietas komitetams.

Dr. Garmus tačiau pasilieka Kauno Sveikatos Saugumo Skyriaus vedėju.

- - -

Kiek čia senai smetoniniai verkė, kad Dr. Garmus esąs sušaudytas, ar kažin kur išvarytas, kuomet gerasis daktaras ramiai sau ėjo pareigas Kauno burmistro.

Dabar jie verkia, kad tas — "ištremtas", "sušaudytas" — žmogus "pavarytas" iš burmistro vietos.

Matyti to laikraščio redakcija ne kaip brangina savo skaitytojus, kad taip dumia jiem akis.

—V. Andrulis.

Kongrese Aštrėja Kova Del Anglijos Rėmimo Naujo Biliaus

ANGLIJOS KARO REIKMENŲ DARBININKAI REIKALAUJA DIDESNIŲ ALGŲ, KYLANT PRAGYVENIMUI

Amerikos ir Anglijos Kolaboracija Suvaidins Svarbią Rolę 1941 m., Sako Sovietų Spauda

VIDUTINĖ ALGA YRA $17 Į SAVAITĘ

LONDONAS, sausio 15.—Vienas milionas karo reikmenų įmonėse dirbančiųjų pareikalavo valdžios pakelti algas. Vidutinė alga Anglijos darbininkų yra apie $17. "Kaip galima už tiek pragyventi, kylant visoms gyvenimo reikmenims?" klausia jie.

"Mes norime dabar geresnio gyvenimo, o nelaukti po karui," sako darbininkai.

Reikalavimai pakelti algas išklausyta prie uždarų durų. Reikalauta, sako, nedaug, tik 5 centų į valandą pakėlimo.

Pakėlimas algų, sako reikalaujanti to, pakeltų ir darbo našumų, nes darbininkai turėtų daugiau entuziazmo, geresniame upe dirbtų.

KARO VEIKIMAS PADIDINTA KELIUOSE FRONTUOSE

MASKVA, sausio 15. — Amerikos ir Anglijos bendradarbiavimas suvaidins svarbią rolę kare, 1941 metais, sako "Raudonoji žvaigždė," SSSR kariuomenės organas.

Jau pat metų pradžioje pasirodo pasekmės. Karo veikimas daug kur padidinta.

Vokiečių spauda skaito 1941 metus sprendžiamais. Vokiečiai mano, kad jie nugalėsią Anglijų pirma negu Amerika galės ateiti su stipria parama.

Labai svarbu Amerikos ir Anglijos laivynų susitarimas iš vieno veikti Pacifike. Tatai paveiks į Japoniją.

1940 metais Amerika stropiai ruošėsi militariniai, o šiemet ji galės duoti Anglijai geros paramos, sako Sovietų spauda.

Anglai Atakavę Nazių Bazes Norvegijoj

Londonas, sausio 15.—Anglų lakunai atakavo nazių bazes Norvegijos miestuose Mandal ir Forus. Kelios bombos pataikė į svarbius punktus.

Blogas oras kliudė vokiečiam atsikirsti. Visi anglų orlaiviai sugrįžę iš atakų.

Elektros Darbininkai Atidėję Streiko Skelbimą

Providence, R. I., sausio 15.—Narragansett Electric kompanijos darbininkai ruošiasi prie streiko. Unija grąsina streikmu iššaukti visos apielinkės tos kompanijos darbininkus.

Streiko klausimas nukelta kol eina derybos, miesto majorui reikalaujant.

Septyni Streikieriai Nubausti už Veikimą Streike

Towson, Md., sausio 15.—Septyni streikieriai, CIO unijos nariai, apkaltinti riaušių kėlime, laike streiko Bethlehem Steel kompanijos ir nubausti po $100 piniginės bausmės ir po 4 mėnesius kalėjimo, bet kalėjimo bausmė suspenduota.

Blogas Oras Sulaikąs Nazių Aviacijos Veikimą Anglijoje

Berlynas, sausio 15. — Karo komanda sako, kad blogas oras sulaiko aviaciją nuo veikimo Anglijoje. Anglai irgi neatakuoją Vokietijos.

Kaip tik oras pagerės, tai busią pravesti tokios atakos, kaip ant Plymoutho.

Hitleris Vedąs Derybas Paėmimui Francuzijos Laivyno

Budapeštas, sausio 15. — Balkanų diplomatiniai rateliai sako, sužinota, kad Hitleris ir Mussolinis vėl tariasi. Šį sykį dėlei paėmimo Francuzijos laivyno.

Pakviesti Francuzijos valdonai admirolas Darlan ir gen. Huntziger. Galėdami naudoti Francuzijos laivyną "ašis" pradėtų karą prieš Anglią Vidužemio juroj.

Amerika Priešinga Japonijai, Sako Pastarosios Premieras

Tokio, sausio 15. —Japonijos premieras Konoye kalbėdamas parlamentui pareiškė, jog Amerika einanti prieš Japoniją. Tatai jis mato Amerikos rėmime Anglijos. Girdi, ir Kiniją Amerika remianti.

Konoye mato besiartinantį "sujudimą" visam sviete.

Premieras buvo susišaukęs žymesnius valdžios ir industrijos bei finansų žmones pasitarimui.

3,500 Darbininkų Sustreikavo Del Darbo Valandų

New Castle, Ind., sausio 15.—3,500 Chrysler kompanijos darbininkų sustojo dirbę, nes kompanija kitaip aiškina darbo valandų nustatymą, negu unija supranta tai esant sutartyje įrašyta.

Čia dirbama automobiliams dalys.

MEKSIKA STOS UŽ SAVO KAIMYNUS

Meksikos Miestas. — Agresija prieš bile kurią Lotynų Amerikos šalių butų Meksikos valdžios skaitoma agresija prieš Meksiką, sako jos užsienio reikalų ministeris Padilla.

LIETUVOS DARBININKAI REIŠKIA DIDELIO PASITENKINIMO NAUJOS VALDŽIOS DARBAIS

KAUNAS (Elta). — Daugelyje Kauno įmonių įvyko dideli darbininkų ir tarnautojų mitingai, kuriuose darbo žmonės aptarė partijos ir vyriausybės nutarimus valiutos, atlyginimo normų ir kainų pertvarkymo nutarimus. Darbininkai ir tarnautojai pareiškė visišką supratimą partijos ir vyriausybės nutarimų ir pademonstravo savo solidarumą visuose partijos ir vyriausybės sprendimuose.

"Kauno Audinių" fabriko darbininkų ir tarnautojų susirinkime dalyvavo daugiau kaip 400 žmonių. Susirinkime kalbėjo Preiskelis. Priimtoje rezoliucijoje sveikina partiją ir vyriausybę trečiojo socialistinės statybos etapo užbaigimo proga, pasižadėdami visomis pastangomis prisidėti prie socialistinės statybos ir iškelti dar daugiau stachanovininkų ir spartuolių. Rezoliucija baigiama siunčiamu sveikinimu viso pasaulio darbo žmonių vadui draugui Stalinui, taip supratusiam Tarybų Lietuvos darbo žmogų ir jo troškimus.

"Pluošto" fabriko darbininkai išklausę fabriko direktorės Švilpienės pranešimo apie dirbančiųjų uždarbio normų pakėlimą, darbininkų ir tarnautojų socialinio draudimo pertvarkymą, medicinos pagelbos pricinamumo sutvarkymą, darbo pajamų mokesčio išmintingą nustatymą, rezoliucijoje pareiškia partijai ir vyriausybei begalinį dėkingumą už šiuos protingus sprendimus ir pasižada geros kokybės medžiagų gaminimu ir dar didesnių darbo našumo pakėlimu. Darbininkai nutarė rinkimuose ir priešrinkiminėje kampanijoje dalyvauti vieningai ir gausiai.

Panašią rezoliuciją priėmė ir konfekcijono **"Orfa"** darbininkai. Šio konfekcijono darbininkai nusistatę įrodyti, kad jų dėkingumas yra ne tušti žodžiai. Tam tikslui skelbiamos soclenktynės tarp atskirų konfekcijono brigadų.

Juliaus Janonio vardo popieriaus fabriko darbininkai susirinkime priėmė šią rezoliuciją: "Žinant, kad nuo lapkričio 10 d., visiems darbininkams ir tarnautojams pakeltas atlyginimas vidutiniškai 20% ir panaikinti neteisingai uždėti mums išnaudojų įvairūs mokesčiai, kaip antai: 1) darbo pajamų mokestis, 2) biudžetui subalansuoti mokestis, 3) butų mokestis, 4) mokesčiai pašalpų ir pensijų fondui, 5) darbo rumų mokestis, mes už tai esame dėkingi LTSR vyriausybei, Komunistų Partijai (bolševikų) ir draugui Stalinui ir pasižadame, kaipo išraišką musų dėkingumo, kelti darbo našumą įvairiausiais budais, laikytis darbo drausmės, stovėti socialistinių respublikų sargyboje ir tuo įrodyti, kad mes esame verti pilnateisio darbininko vardo."

"Silvos" fabriko darbininkų ir tarnautojų susirinkime dalyvavo apie 200 žmonių. Susirinkusieji priimtoje rezoliucijoje pasižada negailėti pastangų, kad galimai greičiau butų pasiektas galutinis partijos tikslas—visiškas komunizmas.

Tokią pat rezoliuciją priėmė ir **"Beko"** fabriko darbininkai ir tarnautojai įvykusiame susirinkime.

Ginklų Vežimas Kinijai Užgrudo Indijos Prieplauką

Tokio, sausio 15. — Rangoon prieplauka, viena pačių didžiųjų Indijos prieplaukų, užbugdyta Kinijai vežamais ginklais ir karo reikmenimis, sako japonai.

Juos gabena Anglijos ir Amerikos laivai.

FALSYVI PINIGAI

Perpignan. — Francuzijoje skleidžiama falšyvi Amerikos pinigai. Policija jau suėmus keturis asmenis kaltus tame.

Cairo. — Anglų aviacijos žvalgai apžiurėję, jog italai stropiai ruošiasi apleisti Derną portą, jei Tobrukas puls. Palengva išsitraukiama iš Dernos.

Orlaivių Darbininkai Nutarė Skelbti Streiką Ryan Įmonėj

San Diego, sausio 15. — Ryan Aeronautical kompanijos darbininkai nutarę stoti streikau, jei kompanija nepildys reikalavimų. UAW unijos lokalas skelbs streiką.

Darbininkai reikalauja pakėlimo algos iki 75 centų už valandą.

Toj įmonėj dirba apie 1,600 darbininkų.

Kasyklų Nelaimėje Užmušta 20 Italų Darbininkų

Berlynas, sausio 15. — Dvidešimts italų angliakasių žuvo įvykus nelaimei Westphalia distrikte kasyklose, Vokietijoj.

Kada nelaimė įvykus nepasakyta.

VALSTYBĖS SEKRETORIUS HULL RAGINA TEIKT ANGLIJAI DIDESNĘ PARAMĄ, BIJO NAZIŲ INVAZIJOS

Senatorius Wheeler Sako, Rooseveltas Pastato Klausimą Aiškiai: Karas ar Taika Amerikai

Washingtonas, sausio 15. — "Hitleris lengvai galėtų pereiti Atlantiką", jei Anglija butų sumušta, pareiškė Valstybės sekretorius Cordell Hull, vienas penkių Administracijos šulų, kurie bandys įtikinti kongresą, kad prezidento Roosevelto siulomas planas Anglijai gelbėti turėtų buti priimtas.

Anglija dabar valdo juras, tai Vokietija negali dasigauti Amerikon, kas kita butų Angliją sumušus, gazdina Hull.

Jis sako, kad prezidentui Rooseveltui reikia įteikti galios, kurios reikalauja, kad jis liuosai galėtų teikti Anglijai pagelbą.

Kiti ministerių kabineto nariai irgi darysią pareiškimus, kad paveikti į atstovų butą ir senatą pravedimui Roosevelto plano.

Washingtonas, sausio 15. — Į prezidento Roosevelto pasakymą, kad jam daromi biaurus primetimai, ryšium su siulomu kongresui bilium, senatorius Wheeler atsako, pareikšdamas, kad Rooseveltas dabar jau klausimą aiškiai pastatęs: "Taika ar karas".

Wheeleris sako, priėmimas Roosevelto siulomo plano reikšty Amerikos karan įvėlimą, dargi už Anglijos reikalus. Jis delto priešingas tam planui.

Pasipriešinimas Administracijos užsienio politikai, ypač siulomam biliui, kongrese didėjąs, sako Wheeleris.

Senatorius savo radio prakalboj sekmadienį pareiškė, kad Roosevelto užsienio politika reiškia pasiuntimą karo laukan kiekvieno ketvirto Amerikos jauno vyro.

Administracijos šalininkai tvirtina, kad bilius praeisiąs ir atstovų bute ir senate, nors gal ir bus kiek patuisytas.

Streikas Uždarė Keturias Eaton Kompanijos Įmones

Detroit, Mich., sausio 15. — Eaton Manufacturing kompanijos 4 iš penkių įmonių, Michigan ir Ohio valstijose, užsidarė prasidėjus streikui Saginaw, Michigan.

Kompanijos ir unijos atstovai veda derybas. Federalis tarpininkas Dewey irgi spiriasi streiką baigti. Manoma, tuojau bus susitaikyta.

Jungtinėse Valstijose Yra 52,850,000 Darbininkų

Washingtonas, sausio 15. — Cenzo biuro apskaičiavimas, jog pernai kovo mėnesį buvo šioj šaly 52,850,000 darbininkų, kurių 45,350,000 dirba privatinėse įmonėse, ar valdžios darbuose, o 5,110,000 yra bedarbiai, taipgi 2,380,000 dirba WPA ir panašiuose darbuose.

NUSKANDINO 23 ANGLIJOS LAIVUS

Rymas. — Nuo Italijos karan stojimo, Viduržemio juroj nuskandinta ir sužalota 23 Anglijos laivai, sako italų karo daviniai.

NUBAUDĖ VOKIETIJOS AVIACIJOS KOMPANIJĄ

Lima, Peru. — Luftansa kompanija nubausta 2,000 solių (apie $320) už tai, kad jos orlaivis naudojo tas pačias žymias, kaip Perų aviacija naudoja.

ETHIOPIJOJ JAU VEIKIA PARTIZANAI

Khartoum, Sudanas. — Ethiopijoj taip įsivyruoja partizanai, kad italai valdą tik miestelius ir svarbiausius kelius. Kitur pasirodyti biją.

Anglai Ieškąs Silpnesnių Tobruko Tvirtovių Vietų Atakom

Cairo, sausio 15. — Anglų patruliai apžiurinėja silpnesnes Tobruko tvirtovių vietas, iš kur butų lengviau atakuoti italus.

Rytinėj Afrikoj irgi padidinta atakos prieš italus.

Padaryta puldinėjimų ir prie Jarabudo, apie 150 mylių į pietus nuo Viduržemio juros.

Demokratai Nusibalsavo Algas, Neleidžia Republikonų Gubernatoriaus

Jefferson City, Mo. — Turėdami daugumą abejuose valstijos legislaturos butuose, demokratai nubalsavo neužgirti republikono gubernatoriaus ir kontestuoja jo išrinkimą, taipgi nusitarė mokėti sau algas, nežiurint republikonų protestą, kad negalima tarimų daryti iki valstijos administracija neužtvirtinta.

ITALAI ATMUSĖ ANGLUS SUDANO FRONTE

Rymas. — Anglijos mechanizuotos armijos atakos Sudano fronte italų atmuštos.

Albanijos frontuose eina "lokaliai mušiai."

GRAIKAI EINA LINK VALONOS

Atėnai. — Graikijos armija eina vis arčiau Valonos, svarbiausio Albanijos porto, skelbia graikų radijas.

REIKALAUJA UŽDARYTI JAPONŲ MOKYKLAS

Vancouver, Canada. — Miesto taryba vienbalsiai priėmė rezoliuciją, kurioje ragina Dominijos valdžią uždaryti šešias japonų kalbos mokyklas šiame mieste.

Lietuvos TSR Valstybinė Biblioteka
721271

"VILNIS"
(The Surge)
LITHUANIAN LABOR DAILY
Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada, and South America one year $5.50; six months $2.75. Chicago $7.50; six months $3.75; foreign countries $6.00; six months $4.00. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in the city of Chicago, 1 year $2.00; ½ yr. $1.00; outside of Chicago, 1 yr. $1.50 half year 75c.

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago, Ill.
PHONE, VICTORY 1455

Entered as second class matter September 28, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Francuzijos Turčiai

Neapsakomas vargas viešpatauja Francuzijoj. Šalies ekonominis gyvenimas pusėtinai pašlijęs, net žemės ukis dėl nėra normaliam stovy. Bet Francuzijos turčiai rokuoja kaip rokavo savo pelnus. Jiems nėra depresijos ir karo pasėkų.

Schneiderio konsernas paskelbė turėjęs 21 milioną frankų pelno už paskutinį betarpinį pereitų metų. Schneiderio konsernas gamina amuniciją ir ginklus. Šerholderiams moka dividendų po 80 frankų nuo šėro.

Renault automobilių konsernas duoda beveik tokių pat pelnų. Be to, tas konsernas pakėlė savo kapitalą nuo 120 milionų iki 240 milionų frankų.

Franko vertei krintant, buržuazija investuoja savo kapitalus į nejudinamas nuosavybes ir rupinasi pasiimti savon kontrolėn geriausius žemės plotus.

Petaino valdžios įsakymu, Generalė Darbo Konfederacija uždaryta. Uždaryta net krikščioniškų unijų centras. Dėl svieto akių, kad pasirodyt "bešališka," Petaino valdžia uždarė ir stambiųjų kapitalistų Comite des Forges. Bet už kelių dienų tas komitetas atgimė, tik po kitokiu vardu—Comite de Metallurgie!

Francuzijos ekonomikai tvarkyti paskirti patys didieji kapitalo šulai, tokie kaip Jules Aubrun, Lepery ir tt.

Kai francuzų tauta gyvena tragiškiausias ir sunkiausias dienas, tai Francuzijos pardavikai kaip inkstai maudosi pelnų riebaluose.

Geros Pasekmės

Vakar Associated Press pranešė iš Londono, kad milionas darbininkų, dirbančių ginklų dirbtuvėse, reikalauja pakelti algas. Iš dabartinio uždarbio jie negali pragyventi.

Tai pasekmė Liaudies Konvencijos, kuri įvyko Londone pereitą nedėldienį ir kurioj 2,500 delegtų atstovavo virš 2 milionus žmonių. Konvencija buvo labai pasekminga. Ji iškėlė gyvybinius obalsius, kurie paliečia liaudies buklę šiame kare ir nustatė gaires, kaip eiti prie socializmo ir taikos. Konvencijoj dalyvavo nemažai kareivių. Tą faktą kapitalistinė spauda nuslėpė.

Liaudies Konvencija išrinko organus, kurie dirbs pastoviai ir mobilizuos liaudies minias įkunijimui iškeltų obalsių ir reikalavimų.

Ši konvencija tai buvo tikras Anglijos darbo žmonių parlamentas.

Darbo žmonės pasiryžę paimti savo likimą į savo locnas rankas.

Luiz Carlos Prestes

Balsai, reikalaujanti paliuosuoti Luiz Carlos Prestes, kyla visuose pasaulio kraštuose. Tas Brazilijos liaudies didvyris išgarsėjo taip, kaip išgarsėjo Tom Mooney. Nors Brazilijos fašistuojantis diktatorius Getulio Vargas įmetė jį kalėjimo kazematan iki gyvos galvos, bet viso pasaulio darbo žmonės turi stiprią viltį, kad artinasi jo paliuosavimo diena.

Argentinos gelžkelininkų unija, savo suvažiavime, priėmė rezoliuciją, reikalaujančią iš Argentinos valdžios, kad ji užsistotų už Luiz Prestes ir kitus politinius kalinius Brazilijoje. Parašyta laiškas Argentinos ambasadoriui Brazilijoj, kad jis kiek galėdamas pasidarbuotų už Prestes'o išlaisvinimą.

Argentinos visuomenininkai užpylė brazilų valdžią laiškais ir telegramomis. Urugvajaus parlamente atstovas Eugenio Goner iškėlė reikalavimą paliuosuoti Prestes'ą. Jam pritarė daug atstovų.

Čili respublikos liaudies frontas taip pat pasiuntė Vargas'ui atitinkamus reikalavimus.

Kiek pirmiau "Vilny" buvo rašyta apie atitinkamus žygius Meksikos darbo unijų ir Kubos prezidento pulk. Batista.

Luiz Carlos Prestes Brazilijos darbo minioms yra kaip tas rišeris be baimės ir papeikos. Tai jis stovėjo priešakyje Alianso Nacional Libertadora—kovos organizacijos, kuri buvo pasiryžus laimėti demokratiją Brazilijos liaudžiai.

Šios šalies darbo minios taip pat išsijudina kovon už Brazilijos liaudies vado paliuosavimą. Tik oficialusis Washingtonas tyli. Prez. Roosevelto žodis šiuo atveju labai daug reikštų. Bet jis apie Prestes'ą tyli, kaip jis tylėjo apie ispanų demokratiją.

Nachališkas Melas

Šio antradienio "Naujienose" užkrauta sieksninis angalvis: "Prašalino Kauno burmistrą Dr. A. Garmų." "Naujienos" paduoda tą "žinią," kaip telegramą iš Kauno, datuotą 13 sausio.

Tikrenybėje tai nėra jokia telegrama. Tą informaciją "Naujienos" pasiėmė iš dienraščio "Tarybų Lietuva" (17 d. lapkričio, pereitų metų). Pasiėmė tą informaciją ir taip biauriai ją iškraipė, sužiniai iškraipė, kad pas "Naujienų" skaitytojus susidarytų įspudis, buk Tarybų Lietuvos valdžia paniekino Dr. Garmų ar kad jis nėra jai ištikimas.

Tikrenybėje nieko panašaus nebuvo ir nėra. Ta žinia, tilpusi "Tarybų Lietuvoj," praneša tik tą faktą, kad Kauną valdys Kauno miesto Vykdomasis Komitetas.

Sovietų Sąjungos miestuose nėra burmistrų, o yra vykdomieji komitetai. Taip dabar bus ir Lietuvoj. **Burmistro ofisas buvo tik laikinas.** Tai buvo pereinamojo laikotarpio ofisas. Įvedimas normalės sovietinės proceduros Lietuvos miestuose nėra joks įžeidimas tų asmenų, kurie pirmiau buvo to ar kito miesto burmistrais.

Štai ką rašo "Tarybų Lietuva": "Lapkričio 15 d. Rotušės Salėje įvyko iškilmingas aktas—Kauno miesto valdžios perdavimas Kauno miesto vykdomąjam komitetui. Aktą atidarė buv. Kauno burmistras Dr. A. Garmus, pabrėždamas, kad šio susirinkimo tikslas perduoti Kauno miesto valdžią tikriesiems jo šeimininkams ir palinkėjo komitetui darbe sekmės darbo žmonių gerovei kelti."

"Naujienos" nuslepia tą faktą ir nachališkiausiu budu apgauna savo skaitytojus, bandydamos sudaryti juose įspudį, kad Dr. Garmus jau nesusitaria su Tarybų valdžia ir kad juomi Tarybų valdžia nepasitiki.

Šitaip meluoti gali tiktai tokie žmonės, kurie jaučia, kad artinasi prie liepto galo.

Dar daugiau. Vykdomasis komitetas, kuris tvarkys Kauno reikalus, susideda iš devynių asmenų. **Ir jų tarpe yra tas pats Dr. Antanas Garmus.** Vadinasi, juo pilniausiai pasitikima ir jis pilniausiai pasitiki komitetu, nes yra jo narys.

"Naujienos" perdėm vartoja tą žulikišką metodą fušeriuoti žinias iš Lietuvos.

Priperėjo

"Vienybė" skundžiasi: "Skatiko maža—uždaviniai milžiniški."

R. Mizara klausia "Laisvėje": "Koki tie uždaviniai? Ogi rėmimas smetoninink, pabėgusių pas Hitlerį . . .

Tenka pastebėti vienas dalykas: Amerikos lietuviai neaukoja į tuos fondus, kurių priperėjo Lietuvos liaudies priešai. Nei joki melai, nei joki prasimanymai musų žmonių nesuklaidina. Jie žino, kad iš Lietuvos pas Hitlerį bėgo tik biaurųs smetonininkai, ilgai lietuvių tautą kankinę."

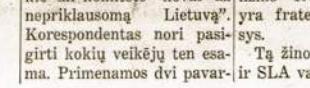

APŽVALGA

ISPANIJOJ IEŠKO VIETOS

Kunigas K. Prunskis tęsia savo pasakojimus "Drauge"—kaip jis, pabėgęs iš Lietuvos, dasikasė iki Madrido.

Klerikalui visuomet rupi klerikalai. Prunskis nuėjo į vyskupijos ofisą Madride paklaušti "ar po tų baisių skerdynių Ispanijoje nejaučiamas kunigų trukumas."

"Jei tokios aplinkybės susidarytų, kad lietuviai kunigai negalės atvažiuoti į Ameriką, gal jie galėtų vykti į Ispaniją?

"Vyskupo nebuvo namie. General - vikaras paaiškino, kad jų diecezijoje rastųsi vietos ketvertui lietuvių kunigų. Panašiai ir kitose diecezijose."

Biedna ta ispanų tauta, kuri turi šerti tokią minią savo juodųjų apaštalų, o ant jos pečių nori užkarti dar ir pribuišų kunigų.

Tarybų Lietuvoj kunigus nepersekioja, nors Lietuva jau nebėra melžiamoji karvutė. Bet emisarai jau ir Ispaniją pasiekė, kad paruošti dirvą naująjai juodąjai emigracijai. Mat, ten kunigai dar turi labai didelių privilegijų, kuriomis juos šeria frankistai.

GYVI NABAŠNINKAI

Ar žinote, kad New Yorke dar gyvuoja Rusijos Aristokratų Asociacija, tai yra asociacija tų aristokratiškų pasturlakų, kurie pabėgo iš Sovietų Rusijos? Mes apie tai patiriame iš New Yorko "Times." N. Y. "Times" praneša, kad ponai aristokratai-magnatai turės savo pabaliavojimą 25 dieną sausio viename iš didesniųjų New Yorko hotelių ir kad tan pabaliavojiman bus įsileidžiami tik grafai, kunigaikščiai ir baronai. Visi mėlyno kraujo, visi iki savo puspadžių ištikimi atminčiai senos carų imperijos.

Istorija juos pamiršo, senai pamiršo ir visus jų titulus, herbus. Jie kaip kokios šmėklos trankosi klajoklių pasaulyje. Seniau jie buvo Frankensteinai, o dabar Don Kišotai.

Tokio pat likimo susilauks ir tie klajokliai, kurie išdumė iš Lietuvos ir jų šventieji patronai šioje šalyje. Skirtumas tik tas, kad buvusieji Rusijos didikai kaip nors susimerkė su Amerikos milionieriais ir įsileidžiami į milionierių priemenes, o lietuviškiems pasturlakams teks vandravoti daug prastesnėse vietose. Jiems užteks ir kleboniškų priėmenių.

ISTORINĖS IŠKASENOS

Nepaprastai keistų paradoksų galima pastebėti toje visų galų sujrimo akcijoje, kuri nukreipta prieš Naująją Lietuvą.

"Vienybei" (Nr. 2) praneša iš Bostono apie posėdį kokio tai komiteto "kovai už nepriklausomą Lietuvą". Korespondentas nori pasigirti kokių veikėjų ten esama. Primenamos dvi pavardės: tulas sklokininkas Januška ir Ivaškevičius-Ivas, kurį Bagočius savo laiku praminė "porčapu" ir kuris buvo didelių juokų objektu per visą eilę metų tų pačių keleiviečių tarpe.

Be to, komitete figuruoja dar tulas visam Bostonui žinomas nelaimingas pijokėlis, kurio pavardės neverta minėti.

Ponas Ivaškevičius yra archeologinis radinys. Januška yra gyvas nabašninkas ir taip pat priklauso lietuviškai archeologijai. Apie tą trečią vyruką, užmarinavotą bonkutėj, geriausia gal galėtų painformuoti "Keleivis."

Žmonės turi buti visai nusigyvenę protiškai, kad klausyti tokios "vadovybės." Bet tokių žmonių Bostone kaip ir nėra.

Tame pačiame "Vienybės" Nr. skaitome tulo Sudavo nusiskundimą:

"Kitataučiai, kuomet jų savuosius nelaimė ištinka, pirmu žingsniu daro rinkliavas. Na, o mes lietuviai steigiame fondus, kuriuose ne skatikai, bet vėjai turi prieglaudą."

Jei jiems taip nesiseka su fondais, tai dar vienas įrodymas, kad didžiuma lietuvių vaduojasi sveiku protu.

NONSENSAS

"Sandara" (Nr. 2) taip pat pasisako apie SLA bėdas, tik labai savotiškai. Ji rašo:

"So. Bostono Keleivis, suminėjęs vėliausį SLA viceprezidento J. K. Mažuknos ultimatumą p. Jurgelioniui, prideda nuo savęs: 'Triukšmas Susivienijime dėl Tėvynės redaktoriaus politikos kas sykis darosi vis didesnis. Jeigu jam nebus padarytas galas jis galės atnešti organizacijai negeistinų vaisių.'

"Triukšmą dabar kelia daugiausia Stalino garbintojai. Jų strateginis išrokavimas 'nuginkluoti' Susivienijimą, kad jis nustotų rupinęsis Lietuva ir paliktų ją maskolių suėdimui."

Tokių nonsensų pasakojimas nieko nepadės SLA. Jurgelionis susiėdė su visomis srovėmis. Kas juo bent kiek pasitikėjo ar davė jam progos pasitaisyti, tie nusivylė. Kaip dabar pasirodo, SLA reikalai jam visai nerupi. Jis pats užmiršo tą viską, ką pernai rašė apie SLA. Tai neatsakomingas ožys mykitonas, kuriam vieta kur nors negyvenamoj saloj. Mes manom, kad tą supranta ir "Sandara." Naudoti Jurgelionį, kaipo "fūtbolę" srovių ginčuose peržema bile srovei.

Jei "Sandara" mano, kad reikia "apginkluoti" Susivienijimą kovai prieš Tarybų Lietuvą, tai Tarybų Lietuvai tas absoliutiškai nieko nereiškia. O pačiam Susivienijimui tas reiškia visišką nusiginklavimą fraternalizmo fronte. Jurgelionis yra fraternalizmo duobkasys.

Tą žinom ne tik mes, bet ir SLA vadovybė.

Įvairiais Klausimais

J. Sakalo Kelionė į Chicagą

Chicagiškis darbininkų judėjimas ir taip pusėtinai nulobęs pažangiu lietuvių jaunimo judėjimu. Prie apie 400 organizuoto LDS jaunimo ir jaunimo organizuoto į musų chorus, gausime dar vieną jaunuolį, tai J. Sakalą.

Mes, chicagiečiai, šį bei tą apie Juozą žinome. Jis čia buvo pereitų rudenį. Tai energingas ir sugabus veikėjas.

Kai jųs skaitysite šiuos žodžius, tai Sakalas bus kelyje į Chicagą. Jis vykdamas pastoviam darbui į Chicagą, pakelyj sustos Clevelande, Detroite, Grand Rapids ir tt.

Šiuomi kreipiuos į suaugusius LDS narius. Draugai, duokime kuo daugiau kooperacijos jaunam veikėjui. Padėkime kuo galim jam organizuoti jaunimą.

Manau, musiškis jaunimas Chicagoj Juozą pasitiks išskėstom rankom. Žinai, broli Sakalai, tau čia darbo bus.

Lietuvoj Kooperatyvai

Atėjo dienos klestėjimo ir bujojimo kooperatyvams Lietuvoj. Sovietų Sąjungoj prie kooperatyvų priklauso per 45 milionus asmenų. Neapsirikslu pasakęs, kad Lietuvoj į trumpą laiką stos budavoti kooperatyvus arti milionas žmonių.

Šiandien Lietuva jau turi apie tris milionus gyventojų. Jos rubežiai prasiplėtė. Ji žmonių kiekiu padidėjo. Musų tėvų šalis auga į plotį ir gylį.

Prie Smetonos valdžios kooperatyvai negalėjo augti ir klestėti. Kurie buvo, tai jie pasidarė saujalės pelnagaudžių įrankiais, monopoliais. Tie kooperatyvai, kurie nepasidavė fašistinei valdžiai, tai jie buvo apmarinti.

Šiandien kita gadynė. Žmonės dėsis į vartotojų kooperatyvus, į gamintojų kooperatyvus, bei daugelis valstiečių kooperatyviai apsidirbs žemę.

Skaitau Lietuvos laikraščius iš mano gimtos apielinkės, Vilkaviškio, kad ten Kooperatyvas "Žiedas" dabar gražiau žydės.

Karo Paskolos

Laike pasaulinio karo, 1917-1918 m., šioj šalyj buvo užkrauta 18 ir pusė bilionų dolerių skolų. Dabar, kai formaliai ši šalis dar nėra kare, o faktiškai viena koja stovi karo fronte, tai vieniem metam paskelbta išleisti karo dalykam 17 ir pusę bilionų dolerių.

Kas mokės tas skolas? Jas mokės tie, kurie pinigų neturi, arba turi labai mažai. Karo skolos teks mokėti darbininkam, farmeriam, darbo inteligentijai ir smulkiem biznieriam. Negana, kad teks skolas mokėti, bet turėsime ponam nuošimčius užmokėti ir sužeistus, nuo karo nukentėjusius savo darbu užlaikyti.

Karas biedniem žmonėm tai skurdas, ašaros ir priespauda, o bagotiem pelnas ir pasididžiavimas.

Ponai Nusigando Anglijos Liaudies Suvažiavimo

Sausio 12 d. Londone įvyko Anglijos liaudies suvažiavimas. Sąskridis buvo nepaprastai didelis ir įspudingas. Dalyvavo 1,891 atstovas nuo 2,000,000 organizuotų darbininkų, farmerių ir inteligentų.

Buržuaziniai plunksnabraižiai pareiškė, kad niekas nepaisytų to suvažiavimo, jeigu jis neturėtų suleidęs šaknis plačioj visuomenėj. Girdi, jau net konservatyvai kalba, kad senovišką Anglija toliau gyventi negali. Net ponas Arthur Greenwood, darbo ministeris, priverstas pasisakyti, kad "Anglijoj turi buti žmoniškas gyvenimas del visų."

Konferencijai patiekė programą parlamento narys Denis N. Pritt, kurį laike Finų-Sovietų karo išmetė reakciniai elementai iš Darbo Partijos. Šiandien Pritt balsas girdėti per visą Angliją.

Suvažiavimas reikalavo pakelti darbininkų gyvenimo lygmalų, tai didesnių algų.

Reikalavo geresnių slėptuvių nuo orlaivių atakų.

Athudavoti unijų teises ir teisės streikuoti,—nutarė delegatai.

Taipgi reikalavo laisvės Indijai, draugingų ryšių su Sovietų Sąjunga; valdžios, kur žmonės butų pilnai ir teisingai atstovaujami; pagaliau taikos, kur liaudis turėtų sprendžiamą žodį; kur žmonės galėtų patys spręsti savo gyvenimo eigą. —F. A.

Iš Tarybų Lietuvos

Didžiai Gerbiamam Broliui Adomui Matulevičiui Glen Rogers, W. Va.

1940 m., XI, 18 dieną gavau nuo Tavęs, broli, senai laukiamą laišką, už kurį džiaugdamasis širdingai dėkoju. Bet, turiu prisipažinti, kad graudu man buvo Tavo laišką skaityti, kaip radau tuos žodžius, kur pažymi, kad: "ne dėlto mums laiškų nerašei, kad būtum mus pamiršęs ar išsižadėjęs; o tik dėlto, kad negalėjai. Daug kartų neturėjai ką valgyti nei kur gulėti. Taigi, broli, skaitant man aukščiau pakartotus Tavo žodžius, širdį man kaip replėmis suspaudė . . .

O kaip klausi, broli, ar patinka man dabartinė mūsų valdžia ir kaip vyko perversmas, čia galiu džiaugdamasis pasakyti, kad perversmas įvyko labai gražiai, be kraujo praliejimo, labai švelniai. Raudonarmiečius liaudis pasitiko su gėlėmis rankose, su džiaugsmu širdyse, su linksmais veidais, su šypsena lūpose ir griausmingais šūkiais—Valio! Bet negaliu tvirtinti, kad perversmu džiaugėsi visi. Drąsiai galiu pasakyti, kad ne! Atsirado ir tokių, kurie labai nuliūdo, labai nusiminė, ypač Smetona, jo švogeriada ir kiti darbo žmonių engėjai—įvairiaspalviai liaudies parazitai.

Del savęs tiek galiu pasakyti: kad aš esu labai patenkintas dabartine Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos valdžia, jos naujai įvesta santvarka, Į ateitį žiūriu su geresne viltim, laukiu gražesnio, lengvesnio ir laimingesnio gyvenimo kaip sau, taip ir savo vaikams ir visiems kitiems, kurie buvo kapitalistų išnaudojami ir niekinami.

Dabar šiek-tiek apie savo gyvenimą. Negaliu pasigirti, kad gyvename labai gerai, bet visgi žymiai geriau, negu kad gyvenome kada seniau . . .

Tavo brolis,
Antanas Matulevičius,
Karužai.

TRYS LAKUNAI UŽMUSTA BANDYME

Winnipeg, Kanada. — Trys lakunai bandydami naują dviejų motorų orlaivį, nukrito ir užsimušė. Orlaivis sudužo ir užsidegė.

BUVUSIO BEDARBIO LIETUVOS INTELIGENTO PRISIMINIMAI

Kaunas.—Visą smetoninio režimo laiką mūsų krašte siautėl bilietarbė. Bedarbių tiek mieste, tiek kaime, buvo pilna. Tas pat, žinoma, yra visuose kapitalistiniuose kraštuose. Jei šiandien mūsų jaunoj respublikoj dar taip pat pasitaiko vienas kitas bedarbis, tai vien tik dėl to, kad kapitalistinio siautėjimo padarytų žaizdų negalima per tokį trumpą laiką išgydyti. Darbo mes turėsime visi.

Be fizinio darbo bedarbių, smetoniško siautėjimo metu pas mus buvo nemažai ir vadinamų inteligentų bedarbių. Dabar Kauno miesto savivaldybės nutarimu šitas "titulas" panaikintas ir visi inteligentai bedarbiai, kurie buvo padorūs žmonės, priimti etatiniais tarnautojais. Ateity, žinoma, nei paprastų, nei inteligentų bedarbių pas mus visai nebus.

Juokinga būtų kalbėti apie kokį nors inteligentų perteklių mūsų krašte, nes tikrųjų inteligentų—darbo inteligentų mums trūko ir trūksta. Tik dabar, kai mokslas pasidarė visiems prieinamas, šita spraga susiaurės. Darbo inteligentų mums niekuomet nebus perdaug.

Visi anksčiau buvę vadinami inteligentai bedarbiai, buvo ne kas kita kaip tik kapitalistinio režimo aukos. Kaunas, rodos, nėra jau toks didelis, bet inteligentų bedarbių čia buvo labai daug. Oficialiais daviniais, jų buvo apie 400.

Kas buvo tie inteligentai bedarbiai? Sunku pasakyti. Tai buvo įvairiausi tipai. Jų tarpe buvo netekusių tarnybų už negudriai paslėptą iščikvojimą ir už girtuokliavimą, aplenkiant viršininkus. Tais laikais girtavimas pas mus buvo taip giliai įleidęs šaknis, kad apėmė ne tik inteligentiją, plačiąsias masės, bet ir mokslеiviją. Visokios "arbatėlės", baliai, rautai, studentų alučiai buvo priedanga besaikiam girtavimui, kartais net iki pat pamišimo. Ne paslaptis, kad per tokias "arbatėles" dažnai net pats tautos "vadas" taip nusilakdavo, kad kiti "arbatėlės" dalyviai jį pusgyvį ant rankų turėdavo nunešti į automobilį. Užkulisinose tų laikų valstybės biudžetas buvo vadinamas "girtu" biudžetu, nes jis daugiausiai susidarydavo iš pajamų nuo parduodamos degtinės. Girtavimas labai buvo paplitęs valdininkų tarpe.

Tačiau buvo ir tokių inteligentų bedarbių, kurie tikrai buvo dori žmonės, bet, neturėdami protekcijų ir būdami kitokio politinio nusistatymo, negalėjo gauti įstaigose darbo.

Iš visų smetoninių įstaigų K. M. s-bės darbo birža darbininkų tarpe paliko karčiausią prisiminimą. Darbo birža buvo tautininkų "kromelio"—buv. Darbo Rūmų dešinė ranka. Ypač su didžiausiu pasipiktinimu visi bedarbiai mini buvusį darbo biržos vedėją Mocevičių, kuris bedarbių atžvilgiu buvo labai niekšingas. Atsimenu tokį įvykį: kartą Mocevičius išėjo į biržos salę perskaityti paskirtų į darbą bedarbių sąrašo. Ta proga didelio susikimšimo metu, kažkas įkišo jam į švarko kišenę komunistinių atsišaukimų. Mocevičius iškvietė iš VI-tos nuovados dešimtį policininkų, kurie atvykę visus bedarbius išvaikė ir nemažai jų areštavo. Negana to, kitų dieną Mocevičius prie biržos durų iškabino ilgiausią bedarbių sąrašą, kurie neva nusikalto nesilaikę administracijos nustatytų taisyklių, todėl tiems bedarbiams birža visiškai atsisako duoti bet kokio darbo.

Kaip visur, taip ir darbo biržoj labai daug svėrė protekcijos. Būdavo ateis į biržą kokia nors poniutė apsimausčiusi auksiniais žiedais, su lape ant pečių, pakiša vedėjui kokio įtakingo asmens raštelį, o vedėjas, žiūrėk, tuojau ją pasiunčia į kokią nors įstaigą kaip inteligentę bedarbę. Jai reikia užsidirbt pudrai, bilietams į kino, tam ji darbo gauna, o tu norėtum užsidirbti duonai, bet neturi protekcijos—tau darbo nėra.

Pasitaikydavo, kad biržoj inteligentais bedarbiais užsiregistruodavo du šeimos nariai: vyras ir žmona. Tuo laiku didžiausia uždarbio norma buvo 4.5 lt. dienai. Darbo biržos vedėjas, rodydamas nepaprastą "rūpestingumą" bedarbių atžvilgiu, iškabino instrukciją, kad esą darbo tegali gauti tik vienas šeimos narys. Argi nejuokinga? Įstaigose tarnavo žmonos, kurių vyrai uždirbdavo iki tūkstančio litų, net gi paties biržos vedėjo žmona taip pat tarnavo ministerijoj, ir jiems nebuvo perdaug, o jei bedarbiai vyras ir žmona norėdavo dirbti, tai biržos vedėjas taikydavo sankcijas—duoti darbo tik vienam šeimos nariui. Aišku, tokios nesąmonės ir tegalėjo būti tik smetoniniais laikais.

Kai Mocevičius dar buvo Kauno miesto savivaldybės socialinio skyriaus vedėju visokias kombinacijas darė su amerikiečių siųstu biednuomenės vaikams šokoladu. Šituos jo "darbelius" yra minėjęs vienoj kalboj net Valstybės Kontrolės Liaudies Komisaras drg. Adomauskas. Mocevičius turi ir kitų nešvarių žygdarbių. Nežiūrint to, jis vėl spėjo prisitaikyti. Dabar jis tarnauja "Gosbanko" kontoroj, Kaune. Nejaugi niekas neatkreips į tai akies?

Mano pažintis su darbo birža įvyko prieš aštuonerius metus. Aštuonerius metus išnešiojau darbo biržos išduotą inteligento bedarbio knygelę ir per tą laiką buvau stumdomas iš kampo į kampą. Vienais metais baigiantis žiemai visus inteligentus bedarbius pristatė Nemuno ir Neries santakoj piauti ledų. Ledas buvo pradėjęs tirpti, ant ledo jau buvo keliolika centimetrų vandens, o mes su kiaurais batukais, beveik basi, piaudami ledus visą dieną mirkdavom vandeny. Silpnesnieji, padirbėję kelias dienas, susirgo. Nežiūrint to, mes uždirbdavom į dieną tik po 4 litus. Tokiam darbui mes neturėjom atitinkamų drabužių, dėlto darbo sąlygos buvo tiesiog nepakenčiamos, o uždarbis pernelyg mažas, todėl paskelbėm streiką ir iškvietėm į darbovietę buv. miesto inžinierių Reisoną.

—Nenorit, nedirbkit!—griežtai mums pareiškė Reisonas.

Dauguma iš mūsų turėjom dideles šeimas, buvom susirūpinę duonos kąsniu, tad darbo nemetėm, tik iškėlėm kitokius reikalavimus. Išreikalavom dirbti akordiniai, gaudami už kiekvieną kvadratinį metrą išpiauto ledo po 80 centų. Dabar vietoj 4-rių litų, mes per dieną uždirbdavom po 12 litų. Bet neilgai mums teko tuo džiaugtis. Paaiškėjus, kad mes pakenčiamai uždirbam, miesto savivaldybė tuojau mums pritaikė "sankcijas": davė dirbti per savaitę tik po tris dienas ir neužilgo iš darbo mus atleido. Po to darbo birža kelis mėnesius į naują darbą mūsų visai neskyrė. Esą jūs, piaudami ledus, daug uždirbot, tad galėjot susitaupyti...

Kartą apie pusmetį laukęs darbo gavau pakvietimą į biržą. Nuėjęs radau apie 50 žmonių, kurie tą dieną į biržą taip pat specialiai buvo iškviesti. Įdomu, kur mus paskirs?—galvojom. Darbo biržos vedėjas mums pranešė, kad viena "labdaringa" poniučių draugija Kauno gatvėse ruošia rinkliavą, todėl mes visi turėsim eiti su dėžutėmis rinkti aukų. Nuo surinktos sumos 10% būsią mūsų naudai. Kitokio darbo negalįs duoti.

Kiekvienas, be abejo, atsimenate, kad tautininkų laikais Kauno gatvėse beveik kasdien būdavo kokia nors rinkliava. Tos rinkliavos visiems buvo labai įkyrėjusios. Visą dieną dviese su draugu vaikščiojom gatvėmis rinkdami aukas, o kai vakare nuėję į labdaringų poniučių draugijos centrą, atidarę dėžutę suskaitėm pinigus—buvo iš viso 8 litai. Kadangi mums nuo surinktos sumos priklausė tik 10-tas nuošimtis, kurį dar turėjom pasidalinti pusiau, mums iščėjo po 40 centų. Tai buvo visas mūsų dienos uždarbis!

Šiaip jau, per darbo biržą gavęs darbo eilinis bedarbis uždirbdavo iki 12, o inteligentas bedarbis iki 18 litų per savaitę. Iš tokio uždarbio dažnas turėdavo išlaikyti net nemažą šeimą.

Buržuazijos žlugimas buvo nešvengiamas.

J. Vilijus.

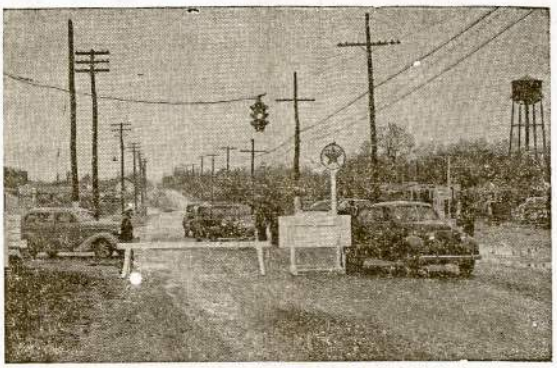

Kompanija aiškinasi, jog šį kelią užbarikadavusi, kad "sabotažninikų" nejeitų į jos dirbtuvę Farmingdale, N. Y. Pastebėtina, kad "sabotažninkus" kompanija suuodė kai tik ant rytojaus po to, kai CIO unija pagrumojo streiku, jeigu nesiskaitys su darbininkais. Kompanija išdirba karinius lėktuvus.

M. SAVUKAITĖS LAIŠKAS IŠ SAN DIEGO, CALIFORNIA

(M. Savukaitė, buvus "Vilnies" raštinės knygvedė, šiom dienom lankosi Kalifornijoj ir prigavus laiko rašo laišką savo pažystamiem draugam vilniečiam. Kadangi laiškas interesingas, sumaniau jį perduoti "Vilnies" skaitytojam, nes platokai aprašoma interesingi dalykai. **S. B.**)

San Diego, Cal.
Sausio 9, 1941 m.

Aš nežinau kaip šitas laiškas pasiseks, nes daugiau kaip mėnesis, kaip lietuviškos kalbos negirdėjau. Dabar bandysiu rašyti. Iki šiol nebuvo kas daug rašyti, nes beveik visą laiką keliavome nuo vienos valstijos iki kitos, mažai kur sustojom, kad galėtum susipažinti su darbininkų gyvenimu. Aš bandžiau susižinoti ar yra lietuvių gyventojų šitame mieste, bet negalėjau surasti. Rytoj eisiu į Chamber of Commerce, galbut jie turi kokios organizacijos vardą, sekretoriaus vardą ir antrašą.

Buvau nuėjusi į musų darbininkišką knygyną, kalbėjaus su tais žmonėmis. Jie nieko nežino. Sako, turbut yra. Daugiau nieko negali pasakyti. Vaikščiojant mieste iš veido negalima pažinti ar kuris yra lietuvis ar ne.

Kaip kitiem šios valstijos miestam, taip ir San Diego, galbut dar ir daugiau, valdžia skiria daug pinigų apsigynimo reikalams.

Čia yra dvi didelės orlaivių dirbtuvės ir su valdžios pinigais dar didina tas pačias dirbtuves. Didžiausia dirbtuvė yra Consolidated Aircraft Co. Kita yra Ryan kompanija. Ryan kompanija turėjo balsavimus katra unija atstovaus darbininkus. laimėjo CIO unija. Dabar jau bus kokios 5 savaitės kaip eina pasitarimai del kontrakto pasirašymo. Bet kol kas nesiseka. Dabar čia darbininkai gauna po 50 centų į valandą, kaipo minimum, unija reikalauja 75 centų į valandą, taipgi reikalauja vakacijų ir užmokesnio už viršlaikį.

Mano vyras šitam mieste buvo keturi metai atgal; jis tada galėjo gauti stubukę (cabin), tai vienas miegamas kambarys, virtuvė, maudynė ir karštas vanduo, už $5.00 į savaitę. Dabar tie patys kambariai randuojami už $12 - $15 į savaitę ir daugiau. Ir dar jų negalima gauti. Jie yra pabudavoti del turistų, bet dabar vartojami del gyventojų, nes daug žmonių iš visur privažiavo dirbti čia.

Vieni dirba, kiti ieško darbo. Tai taip ir eina gyvenimas.

Miesto biznieriai ir namų savininkai, ypač didieji realesteininkai daug pasipelnys iš vadinamo valdžios "apsigynimo" fondo. Bet tik ne darbininkai. Žmonės turi gauti vietą gyventi, ir jeigu mažai tų vietų yra, tai namų savininkai pakelia kainas ir turi mokėti,—lauke negali buti. Ir taip yra visoj šioj apielinkėj. Niekas nieko nedaro prieš aukštas randas, taipgi prieš aukštas kainas ant maisto. Kom. Partija daro viską, veikia tais reikalais, bet kol kas mažai dar nuveikta.

Tik reikia pamąstyti kaip tikrai veikia tas vadinamas gerlaikis. Alga 50 c. į valandą, tai $20 į savaitę. Iš to darbininkas turi daugiau negu pusę užmokėti už randą, paskui dar kitos išlaidos, tai kiek jam ir belieka. Dažnai kada savaitė pracina, gauna algą, tai kitą dieną nė cento nebeturi.

Kasdien čia prie dirbtuvių vartų stovi šimtai darbininkų, ieško darbo. Jie čia suvažiavę iš visur, nes galima pastebėti nuo automobilių laisnių. Kaip laikraščiai rašo, kad yra trukumas darbininkų, tai yra tikras melas. Daugelyj atsitikimų darbininkas gauna darbą, už kelių mėnesių jį paleidžia ir į jo vietą kitą paima. Taip daroma ypač tose dirbtuvėse, kur nėra unijos. Consolidated kompanija, didžiausia, neturi unijos, tai bosai gali daryti ką nori. Čia unijoms yra daug darbo suorganizuoti darbininkus.

Šitame mieste stato daug naujų budinkų del laivyno ir armijos, nes čia randasi didelės kempės. Visi darbininkai yra priimami darban per ADF unijas. Šioje apielinkėje ADF unija yra daug didesnė kaip CIO.

Jeigu susipažinsiu su kokia lietuviška šeima, tai daugiau ką parašysiu.

Mes šį nedėldienį išvažiuojam į Arizoną, Hot Springs. Nežinau kiek laiko ten busime.

Duok gerų dienų visiem darbininkam ir vilniečiam. Manau, kad sugryšiu apie kovo 1 d.

Širdingų linkėjimų jum.

—M. Savukaitė.

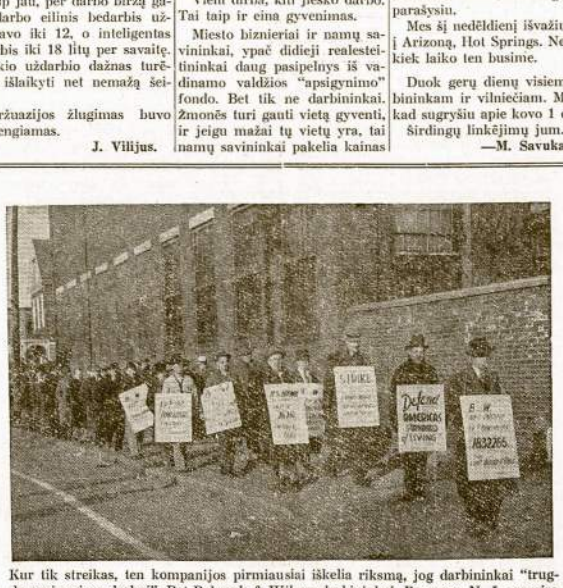

Kur tik streikas, ten kompanijos pirmiausiai iškelia riksmą, jog darbininkai "trugdo apsigynimo darbui". Bet Babcock & Wilcox darbininkai, Bayonne, N. J., nepaiso kompanijos trukšmo, bet masiniai pikietuoja dirbtuvę iki privers ponus pasirašyti kontraktą su CIO unija.

Didžioji Draugystė

Rašo
PROF. F. KONSTANTINOVAS

Draugystė, kaip kilniausias jausmas, apdainuota poetų. Apie jaudinančius draugystės pavyzdžius pasakoja senovės padavimai ir legendos. "...Proletariatas gali pasakyti, kad jo mokslas yra sudarytas dviejų mokslininkų ir kovotojų, kurių dėka pasireiškia visi jaudinantieji senoviniai pasisakymai apie žmoniškumo draugystę." Taip rašė Leninas apie Karolį Marską ir Fridrichą Engelsą.

Markso ir Engelso vardai viso pasaulio darbo žmonių sąmonėj neperskiriami.

Jų genialaus mintijimo ir milžiniško darbo pasekoje atsirado nauja pasaulėžiūra, mokslinė teorija, kuri ne tik išaiškino žmonijos praeitį ir jos dabartį, bet ir nurodė vienintėlį teisingą kelią išsilaisvinti nuo prispaudėjų ir sukurt neklasinę, socialistinę visuomenę. Apibendrindami proletariato klasinės kovos patyrimą prieš buržuaziją, Marksas ir Engelsas moksliškai pagrindė proletarinės revoliucijos neišvengiamumą, komunizmo pergalės butinumą.

Proletariatas — kapitalizmo duobkasys. Jis turi paskui save vesti visus dirbančiuosius į kelią, reikalaujantį atkaklios kovos už proletarinę diktaturą, už komunizmą.

Marksas ir Engelsas buvo išminčiai—revoliucionieriai. Pagrindinis dalykas jų buvo revoliucinė kova su buržuazija už proletariato reikalus, už laimę visų darbo žmonių.

Šitos kovos ugnyje ir gimė didi, neatskiriama draugystė dviejų išminčių ir kovotojų. Šioji draugystė tęsėsi 40 metų.

Bendrų kapitalizmo vystymosi sąlygų ir išsiplėtusios proletariato klasinės kovos įtakoj jie abu, nepriklausomai viens nuo kito, priėjo prie tos pačios pažiuros į istorinę pasaulio proletariato rolę. Kai tik arčiau susipažino 1844 metais, Marksas ir Engelsas nustatė savo pažiurų ir idejų sutapimą.

Marksas ir Engelsas drauge sukurė naują pasaulėžiurą, mokslinio socializmo teoriją.

Pirmosios jų knygos, kuriose buvo išdėstytos pagrindinės jų mokslo teoretinės mintys, buvo jų drauge parašytos ("Šventoji šeimyna," "Vokiečių ideologija," "Komunistų partijos manifestas").

Marksas ir Engelsas viens kitam padėjo darbe, kuryboje. Herojinėj kovoj už darbininkų klasės buklę tvirtėjo ir užsigrudino dviejų didingiausių revoliucionierių draugystė. Marksas ir Engelsas įkurė pirmąją marksistinę organizaciją—"Komunistų sąjungą," ir prie to Pirmąjį Internacionalą—Tarptautinę darbininkų sąjungą.

Viso gyvenimo kelią, begalinės kovos, pilno vargo ir neprietekliaus, laikinų pralaimėjimų ir garbingų laimėjimų, Marksas ir Engelsas praėjo ranka rankon, petys petin. Engelsas lenkėsi dideliam genijui Marksui. Jo meilė savo draugui buvo begalinė. Marksas aukštai vertino savo draugą Engelsą už jo patyrimo visapusiškumą, už aštrų ir gilų protą, už principiškumą kovoje, už neapykantą buržuazijai, už meilę darbininkų klasei. Markso ir Engelso vardai buržuazijai ir jų valdžiai buvo nepakenčiami. Marksas beveik visą savo gyvenimą praleido ištrėmime. Jį gainiojo ir persekiojo monarchistinės ir respublikiniškos buržuazinės vyriausybės. Išminčius, kuriam lygaus praeityje nebuvo, visą gyvenimą kentė vargą ir neprietekliu. Jeigu ne jo draugo—Engelso, — pasiaukojanti parama, Marksas vargu butų galėjęs baigti "Kapitalą," svarbiausią savo gyvenime darbą.

Kad palaikytų draugą, suteiktų jam galimybę užbaigti "Kapitalą" ir tuo pačiu išpildyti partinę pareigą, Engelsas nuėjo tarnauti prekybos firmon, pradėjo verstis nemėgiamu darbu.

Gyvendamas Marksas spėjo visai užbaigti ir išleisti tik pirmą "Kapitalo" tomą. O du tomai pasiliko rankraščiuose, ir juos reikėjo dar galutinai parengti. Engelsas atidėjo visus savo mokslinius darbus ir savo gyvenimo tikslu pastatė parengti spaudai Markso veikalą. Tam reikalui jis sugaišo apie dešimt rupestingo kruopštaus darbo metų. Kai kurie trečiojo tomo "Kapitalo" skyriai nebuvo užbaigti, kai kurių buvo tik po keletą bruožų. Markso rankraštis buvo nepaprastai neįskaitomas. Ir štai senasis Engelsas per 10 metų dienas ir naktis sėdėjo, skubėdamas išleisti didžiojo savo draugo mokslo darbus. Jis daugiau už kitus žinojo, jog šie darbai svarbiausias ir stipriausias darbininkų klasės idejinis ginklas.

Marksas ir Engelsas beribiai mylėjo viens kitą. Engelso nuomonė Marksui buvo brangiau už viską pasaulyje. Kai draugai buvo perskirti (Marksas gyveno Londone, o Engelsas — Mančesteryje), jie beveik kasdien susirašinėjo, apsvarstydami to momento tarptautinės politikos, klasių kovos, mokslo ir filosofijos klausimus.

Engelso atvykimas pas Marksą į Londoną visai Markso šeimai virto tikra šventė. Lafargas —Markso žentas — rašo, jog laukiant Engelso, nepertraukiamai apie jį kalbėta, o atvykimo dienoje iš nekantrumo Marksas ir dirbti negalėjo. Draugai visą naktį kartu prasėdėjo, kad viską išsikalbėtų iki valios, "kas įvyko nuo jų pasimatymo dienos."

1870 metais Engelsas apsigyveno Londone, netoli Markso buto. Draugai susitikdavo kasdieną.

Markso mirtis buvo giliu skausmu Engelsui ir visiems tiems, kurie savo gyvenimą pašventė proletarinei revoliucijai.

Marksui mirus milžiniškas darbas vadovauti tarptautiniam proletariniam judėjimui visai perėjo į Engelso rankas. Lenino žodžiais jis buvo Europos kraštų socialistų patarėjas ir vadovas. Senasis Engelsas jaunystės budrumu ir užsidegimu diena iš dienos vedė milžinišką teoretinį ir praktinį darbą Kurė didžiąją socialistinės revoliucijos armiją, gynė, plėtojo ir propagavo didžiąsias marksizmo idejas. Kiekvienas naujas marksizmo laimėjimas be galo džiugino didįjį revoliucionierių. Jis tik su širdgėla prabildavo: "O, jeigu Marksas iki šio laiko butų gyvęnęs!"

1893 metais, Internacionalo kongrese Ciuriche, kongreso delegatai Engelsui surengė iškilmingą priėmimą. Savo kalboje jis pareiškė, jog jis šiuos sveikinimus netaiko sau pačiam, o priima juos "tik kaip bendradarbis didžiojo žmogaus, kurio paveikslas štai kur kabo,"—Engelsas parodė į Markso paveikslą.

Marksas ir Engelsas buvo dideli viskuo: ir neapykanta darbininkų klasės priešams ir neribota meile darbo žmonėms, ir nesvyruojančiu tikėjimu komunizmo pergale, ir širdinga tarpusave draugyste.

("Tiesa")

Nuo pereito ketvirtadienio iki šio antradienio Chicagoj įvairios firmos gavo karinių užsakymų už $3,441,000.

Nuo pradžios vadinamo apsigynimo plano iki dabar Chicagoj 453 įvairios firmos gavo karinių užsakymų už $327,526,000.

Tarp kitų firmų gavo ir International Harvester traktorių gaminimo skyrius gaminti Diesel motorus ir kitas dalis už $261,772. Paskui dar kitokių dalių pagaminti už $103,599.

Nemenki Mažmožiai

Iš Gyvenimo "Šventųjų".

Sausio 1 d., 1431 metais, Ispanijoj, arti Valencijos, miestelyj Xativa gimė Rodrigo Borgia. Jo dėdė Alfonso Borgia buvo vienas iš turtingiausių tuolaikinės Ispanijos žemvaldžių, vaidino taipgi žymią rolę katalikų bažnyčios įvairiose aferose. Kuomet ant senatvės tam dėdei nusibodo svietiškas gyvenimas, jis nusprendė patapti katalikų bažnyčios galva. Be didelių pastangų vieną gražią dieną jis ir buvo apšauktas popiežium Calixtus trečiuoju. Jam tas buvo lengva padaryti, kaipo turtingam žmogui.

Šio dėdės giminaitis, Rodrigo Borgia, nuo pat jaunystės vedė liuosą, berybiai linksmą, moraliai supuvusį gyvenimą. Gyvendamas su italiete Vannozza jis susilaukė 4 kūdikius, iš kurių Giovanni, Cesare ir Lucrezia savo laiku pragarsėjo nemenkiau už patį tėvą.

Rodrigo Borgia visą savo gyvenimą pašventė savo asmeninei karjerai, nežiūrint kaip ją atsiekdavo. Kartu jis rūpinosi asmeniniais pasinaudojimais ir savo sūnams bei dukterei.

1492 metais šis karjeristas, jau turįs žymią įtaką katalikų bažnyčioj, taipgi ir svietiškoj valdžioj, Standard American Encyclopedia daviniais, NUSIPIRKO RYMO POPIEŽIAUS TITULĄ, užsirioglino niekeno nekviestas ant popiežiaus sosto ir pradėjo oficialiai eiti "paties dievo įgaliotinio ant šios griešnos žemės pareigas . . ."

O idant šiam "šventam" popiežiui, pasivadinusiam Aleksandru šeštuoju, atlikimas tų "šventų" pareigų geriau sektusi, viešai pradėjo gyventi su Guilia Farnese, jau vedusia, bet dar labai gražia, Romos aristokratinės Orsini šeimynos moteriške.

Ir prasidėjo tada Vatikano miegamuose kambariuose tokios orgijos, kurios nustebino tais "šventais" popiežiaus darbeliais visą svietą. Šis popiežius mirė 1503 metais rugpiūčio 18 d.

Suriko ir Nutilo.

Visiems aišku, jogei išrinkimui Jung. Valstijų prezidento stambiosios kapitalistinės partijos—republikonai ir demokratai—išleidžia labai daug pinigų. Kiek? Tai sekretas, kurį ir pats Jung. Valstijų kongresas negali surasti . . .

Todvi partijos rinkimų kampanijai išleidžia milionus dolerių. Kaip kada tiek daug, jogei situacija tampa visai arti skandalo.

Pernai buvo tas pat. Nors oficialiai jokia partija negali rinkimų kampanijai išleisti virš 3 milionų dolerių, jokis asmuo negali aukauti virš 5 tūkstančių dolerių, tačiau čia specialistai politikieriai suranda būdų, kaip tas reguliacijas apeiti, kad nė šuniukas nesuloja . . .

Aną dieną šalies senato speciale komisija darė tyrinėjimą. Klausinėjo liūdininkus, kalbėta apie švarumą politikoje, apie tą šventą teisę kiekvienam tapti šios šalies prezidentu.

Einant tyrinėjimams susekta, kaip vieni ir kiti iš kapitalistinių abiejų abazų švaistė kolosales sumas pasiuntimui į Washingtoną savo žmogaus. Susidarius tokiai situacijai, komisija numojo rankomis, visi išsiskirstė, palikdami klausimą kaboti ore . . . Dabar mat gynimas Anglijos imperijos svarbiau už viską.

Londono Griuvėsiuose.

Anglijos imperijos sostinėj Londone, kurį periodiniai "aplauko" nazių karo lėktuvai ir numeta šimtus tonų dinamito, korupcijoj paskendę turčiai savo godumu iššaukė nepaprastą skandalą.

Pasirodo štai kas:

Kuomet milionai biednuomenės tame didmiestyj gyvena pusbadžiai rūsiuose ir gerojiškai pergyvena maisto stoką, tikrenybėje mėsos ir kitokio maisto yra net perteklius.

Kapitalistų spauda įkalbėjo žmonėms falšyvą maisto stoką, idant tuomi pateisinus dirbtiną, nesvietiškai aukštą maisto pabrangimą.

Dabar gi išeina aikštėn, jogei duokim sau per Kalėdas, kada visam Londone nebuvo galima nusipirkti svarą kiaulienos, tikrenybėje tos ir kitokios mėsos sandėliai buvo užversti . . .

Londone rinką kontroliuoja žymūs Anglijos valdžios viršūnėse esanti ponai.

Jie tiksliai padaro tokio ar kitokio maisto stoką, idant paskui nustatyti pasakiškai aukštas kainas. Anglijos lordai ir kitoki tituluoti asmenys, beabejonės, tai žinojo, bet tiksliai tylėjo. Mat einant karui tokiems geriausia proga per keliolika valandų susikrauti milionus dolerių pelno.

Šis artificialis maisto stokavimas dabar pasiekė tokį laipsnį, kuris išjudino milionus biednuomenės.

Londone Darbo Unijų Taryba viešai užprotestavo prieš tokias grafterių šunybes; reikalauja valdžios imties griežtų priemonių, antraip, perspėja organizuoti darbininkai, darbo žmonių kantrybė Londone ir visoj Anglijoj gali išsisemti . . .

Ar Anglijos stambių kapitalistų valdžia kreips į tai deramos domės, priklauso nuo to, kaip garsiai ir kaip daug tokį valdžiai reikalavimą pastatė.

Sveikinam, Dr. Graičūne!

Nepersenai pas mus Detroite, Am. Lietuvių Kongreso vietos skyriaus mitinge, kalbėjo Dr. Graičūnas, žymus visuomenės veikėjas iš Chicagos. Pasakė gerą prakalbą apie naujai atgimusią Lietuvą.

Taipgi nepersenai šiam daug ko savo gyvenime pergyvenusiam profesionalui pritruko kantrybės sėdėti prie . . . vieno stalo su tokiu Bagočium ir panašiais judėjimui "atsidavusiais" tėvynainiais ir jis išstojo iš reakcininkų valdomo SLA.

Dabar gi Dr. Graičūnas atliko bene praktiškiausią ir pagirtiną žygį, įstodamas į musų nacionalią Kulturos ir Apšv. organizaciją, Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugiją.

Sveikinam, gerbiamas Graičūne! Įgijus Jūsų talką atliksime Amerikos lietuvių švietimo ir kultūros darbą sparčiau ir našiau.

P. Krakaitis.

Kas sakė, kad laiškai ir telegramos senatoriams nieko nereiškia! Štai senatoriaus Burton K. Wheeler'io raštinė. Jis pats ir visa jo šeima nespėja perskaityti telegramas ir laiškus, kuriuose piliečiai reikalauja senatorių nuoširdžiai kovoti už išlaikymą šios šalies neutralumo.

BOSTON, MASS.

"KELEIVIO" REDAKTORIUS MELAGIS IR IGNORANTAS.

"Keleivio" No. 2, šių metų, Michelsonas apžvalgų skyriuje melagingai rašo: "Komunistai išsižadėjo savo vardo." Tas parodo, kad "Keleivio" redaktorius Michelsonas lošia tikro melagio ir ignoranto rolę ir mulkina savo skaitytojus. Komunistai niekad nėra išsižadėję savo vardo. Komunistai Bostone, kaip ir visoj Massachusetts valstijoj, yra legalūs ir veikia savo vardu ir viešai. Štai Komunistų Partija ruošia masinį paminėjimą LENINO MIRTIES, kuris atsibus Bostono Dailės-Kultūros Centre, JORDAN HALL, 290 Huntington ave., Boston, kuriame kalbės Komunistų Partijos vadai ir bus puikus muzikalis programas. Todel čia pareiškiu, kad Komunistų Partija nesidangsto jokiais svetimais vardais, bet veikia savo garbingu vardu. Taipgi ir lietuviški komunistai savo vardo nemainė ir nemainys.

Michelsonas kaipo melagis ir ignorantas, Amerikos Lietuvių Kongreso persiorganizavimą iš **Amerikos Lietuvių Kongreso— į Pažangiųjų Lietuvių Tarybą** vadina komunistų mainymu vardo. O tai nieko bendro su komunistų vardu neturi. Į Amerikos Lietuvių Kongresą savo laiku ir Michelsonas buvo atėjęs be jokios armijos ir iš jo pasitraukė be jokios armijos, nes iš 57 delegatų vos tegavo šešis pasekėjus. Todel Amerikos Lietuvių Kongreso, kaipo tokio, misija atlikta ir lapkričio 3 d., 1940 m., savo metinėj konferencijoj nusitarė persiorganizuoti į Pažangiųjų Lietuvių Tarybą. Išrinktas veiklus komitetas, kuris ir varo darbą pirmyn. Pažangiųjų Lietuvių Tarybos tikslas veikti Lietuvių tarpe dailės-kultūros, apšvietos dirvoj. Šaukiam pažangiųjų lietuvių susirinkimus, aiškinam dienos ir mokslo klausimus, rengiam koncertus ir kas svarbiausia, tai jau einam prie atidarymo radio pusvalandžio, per kurį bus keliama lietuvių daina, muzika ir organizacijų veikla. Pažangiųjų Lietuvių Taryba savo radio pirmą programą pradės oro bangomis leisti vasario 23 d., 1941 m., iš stoties WHDH Hotel Turain, iš Boston, Mass. Ta stotis pasiekia vistus naujosios Anglijos kampus. Pažangiųjų Lietuvių Tarybą sudaro: Kliubai, chorai, menininkų grupės, Lietuvių Literatūros Draugijos kuopos, Lietuvių Darbininkų Susivienijimo kuopos, Lietuvių Moterų Apšvietos Kliubai, pašelpinės draugijos. Žodžiu, visos lietuvių pažangios organizacijos. Tik smetonininkų iš "Keleivio" ir "Darbininko" pastogių nėra. Bet iš "Keleivio"-"Darbininko" pastogių niekas nei nepageidauja prisidėjimo.

"Keleivio" No. 2 kitas melas: "Norwoodo lietuvių kolonija, kuri randasi netoli Bostono, taip pat išvijo komunistus iš savo pastogės." Tai gryniausias melas. Norwoodo komunistų iš jokios pastogės niekas neišvijo. Komunistai kaip veikė, taip ir tebeveikia, viešai ir savo vardu.

Dar kvailesnis Michelsono melas trečias: "So. Boston Lietuvių Piliečių Draugija nutarė išmesti ir išmetė juos (suprask, komunistus) iš savo salės."

Minėta draugija neišmetė nei vieno komunisto iš savo draugijos narystės. Bet gražiai iššlavė keleivinius, kaip Bagočių ir kitus iš valdybos, o kas liečia svetainės nedavimo del Komunistų Partijos arba pažangių organizacijų, tai yra tarimas daugiau negu juokingas. Svetainės So. Bostone dabar neturi. Turi tik karčiamai kambarį ir kitą kambarį šeimyninio pobūdžio pariukėms. Komunistų Partijai tokis kambariukas naudoti nėra reikalo. Komunistų Partija savo parengimams naudoja tokias vietas, kaip Boston Arena, Symphony Hall, Hotel Bratford arba Jordan Hall. Šioje svetainėje atsibus Lenino memorialis mitingas. Galimas daiktas, kad Komunistų Partijos pasisekimas Michelsonui nervus baigia krikdyti, todel pažangiųjų organizacijų veikimas jam vaidinasi komunistų veikimu.

Lietuvių Komunistų Pirmo Distrikto Sekr. **John Grybas.**

Christopher, Illinois

MAŽOJO AIGIPTO GYVENTOJO PASAKOJIMAS.

Pas mus pereitas ruduo buvo labai gražus. Dar daug pievų nemačiusių sniego ir nejautusių aštraus šalčio. Tad artinantis kalėdom sumaniau aplankyti savo vaikus, dukterį ir sūnų, gyvenančius Chicagoje, West Pullman, 12253 S. Peoria str.

Be dukters Josephine, sūnaus Motiejaus ir žento J. Kostant, Chicagoje dar turiu ir kitų giminių.

Mano senukė žmonelė labai rūpinosi kaip nuvažiuosim. Manėm, gal bus traukiniu kokia nors ekskursija. Bet pasirodė, kad šiuo laiku transportacijos įmonės nerengia jokių ekskursijų.

Važiuoti tatai teko busu. Į St. Louis, Mo., atvažiavus labai nusistebėjau pamatęs tiek daug busų. Į tolesnį kelią busu šiuo atveju važiavau pirmu kartu. Aš ir nebuvau žinojęs, kad yra tiek daug busų. St. Louis'e pakeitėm busą ir jau tiesiai važiavom į Chicagą.

Buso šoferis rūpestingai nurodė kurį gatvekarį paimti ir kaip toli važiuoti, kad surastume pageidaujamą vietą. Prisilaikant nurodymų, važiavom iki "visi žmonės išlipo iš karo." Lipom ir mes ten, ir taip suradom savo vaikus ir kitus žmonos gimines.

Kai susitikom, tai buvo visko. Vieni bučiavosi, kiti ašarų suvilgintas nosis braukė ir visi stebėjosi kaip ir iš kur esam atvykę, mat išanksto apie atvažiavimą niekam nebuvom pranešę.

Iš namų važiuojant visą kelią mintis "nudijo galvoje," kad dabar turėsiu progą pamatyti "Vilnies" įstaigą, kurios laikraštį skaitau jau 20 metų, kuris neša žmonijai apšvietą, teikia teisingas žinias ir duoda nemažai grožinės literatūros.

Taip ir buvo. Nors ir prastas oras, vis delto ryto metą sėdau į gatvekarį ir važiuoju. Akis įtempęs seku numerius ir pagaliaus pamačiau 3116 S. Halsted.

Viduje esant įsitikinau, kad namas kur kas erdvesnis, negu pravažiuojant man pasirodė. Į vidų įėjau labai pakiliu ūpu ir rodosi reikėjo saugotis, kad ką neišmintingo nepasakyčia. Vienu tarpu, rodėsi, prasitariau. Tai yra, manau netašytai pasakęs. Atsiprašiau. Bet vėliau supratau, kad nieko tokio, viskas su mano kalba buvo tvarkoj. Bolševiku vieni kitus vadinti nėra užgavimu, bet dargi garbinga.

Čia man draugai parodė spaustuvę, kur spausdinasi "Vilnis". Draugai darbininkai visi atlieka savo užduotis ir tinka savo vietose. Smagu žiūrėti į įstaigą, kuri skaitosi **saviške.** Toliau matėm svetainę, dar toliau redakcijos patalpas.

Redaktoriai užgulę stalus—rašo, smegenis miklina, rengia žinias ir kitokius raštus. Paspaudžiau dešinę Abekui, Andruliui ir kitiem. Būtų malonu šį bei tą su jais pasikalbėti. Bet matau, kad visi dirba, visi neturi laiko. Nuėjau į Prūseikos kambarį. Ir tenai tas pats.

Vis delto ką norėjau matyt pamačiau. Nusipirkau 3 kalendorius, 2 knygeles apie Lietuvą, įstojau į Literatūros Draugiją. Pamatęs savųjų įstaigą jaučiuosi smagiau. Saviškiams, tai yra vilniečiams, spaudžiu dešinę ir linkiu geriausio pasisekimo.

Joe Girdžius.

MOLINE, ILLINOIS

LABAI REIKŠMINGA DRG. H. JAGMINO PRAKALBA.

Gruodžio 31-mą dieną pas mus įvyko prakalbos, kurias surengė LLD 64 kp. Kalbėjo d. H. Jagminas, "Vilnies" redaktorius, kuris tuo metu jau grįžo iš vakarinių valstijų maršrūto. Prakalbų laikas pasitaikė išvakariuose naujų metų. Bet nežiūrint to, į prakalbas susirinko, imant atydon lietuvių skaičių šiame mieste, patenkinantis būrelis.

Drg. Jagminas pasakė nepaprastai reikšmingą prakalbą. Pirmu atvėju kalbėtojas aiškino Lietuvos istorinį perversmą, antru atveju kalbėjo apie tarptautinę situaciją.

Klausę d. Jagmino prakalbos, kiekvienas džiaugiasi, nes jaučiasi turį aiškų supratimą apie tai, kas įvyko Lietuvoje, ką reiškia tas įvykis Lietuvai ir Lietuvos gyventojams ir kokia Lietuvos ateitis. Prakalba visus įtikino, kad **"Lietuva nepražuvus, bet išsigelbėjus."**

Kalbėtojas parodė kodel Lietuva pirmiau turėjo skursti ir kodel jinai dabar gali nepaprastu spartumu progresuoti ir kuriant naują gyvenimą sparčiai gerinti būklę visų gyventojų. Kalbėtojas nurodė taipjau, kiek naujoji vyriausybė jau spėjo pastatyti naujų fabrikų, pataisyti senų ir paleisti juos į darbą. Anot kalbėtojo, **"dabar Lietuvoje visu stropumu ir visu tautos pajėgumu stengiamasi juo daugiau pasistatyti fabrikų."**

Kai bus daugiau fabrikų, tai bus pagaminta daugiau visokių daiktų ir tuomet visų gyvenimas bus labiau aprūpintas—žmonės valgys sočiau, gyvens geresniuose namuose ir dėvės geresnius drabužius. Tuo tarpu prie Smetonos (kapitalistinės) santvarkos—nežiūrint, kad daugelis žmonių buvo blogai pavalgę, blogai apsirengę ir blogoj pastogėj gyveno—o fabrikų dalį, kad jų ir dar taip mažai buvo, laikė uždarytus ir vis daugiau uždarinėjo.

Už surengimą šių prakalbų reikia būti dėkingiem vietinei LLD 64 kuopai. Kartas nuo karto ši kuopa surengia pramogas ir apšvietos parengimus. Taigi, kiek aplinkybės leidžia jinai skleidžia apšvietą tarpe savo tautos žmonių. Būtų buvę gerai, jei prie surengimo prakalbų būtų prisidėjus ir LDS vietinė kuopa. Prie prakalbų buvo galima surengt dar ir parengimą, atžymint Susivienijimo 10-metinę sukaktį. Proga pasinaudojant būtų buvę galima gauti vieną kitą naują narį ir sykiu dar labiau išpopuliarizuoti pačią kuopą. Tokie netikslumai turėtų būti ateityje vengiami. Drg. Jagmino prakalbos ytin parodė, kad galima veikti ir galima daug naudingo visuomeniško darbo nuveikti.

Sekantį rytą d. Jagminas turėjo susirinkimą su LLD kuopos nariais. Susirinkimas įvyko pas draugus Daučanskus. Aptarta tolesnis kuopos veikimas. Šia proga kuopa užsisakė "Vilnies" kalendorių ir nupirko vieną "Vilnies" bendrovės šėrą, o taipgi ir prisidėjo prie padengimo prakalbų išlaidų.

Vėliau J. B. Julius ir d. Daučanskas su Jagminu aplankė senuosius "Vilnies" skaitytojus. Be atsinaujinimo senų skaitytojų d. Jagminas dar gavo kelis ir naujus skaitytojus. Naujų metų diena pasitaikė prasta: visą dieną lijo ir oras buvo slėgiantis. Delto ir vizitoriai privargo.

Gaila man, kad d. Jagminui nieku padėti negalėjau, nes mane laiko prispaudus liga. Ant užbaigos tariu visiems geros valios lietuviams ir draugams malonų ačiū ir 1941 metais geriausių ir laimingiausių pasekmių darbininkų veikime.

(Autorius šios korespondencijos labai nesveikuoja. Daktarai draudžia jam bent ką veikti ir nevelija lankyti susirinkimų, kad nejaudintų silpnos širdies. Bet jisai senas veikėjas. Jo gyvenimas suaugęs su šviesiu lietuvių judėjimu, su darbininkų kovom, tad ir nesveikuodamas jisai nerimsta. Jisai daugiausia prisidėjo prie d. Jagmino prakalbų surengimo.—"Vilnies" redakcija).

Nusižudė Lietuvis, Nemažai Veikęs Darbininkų Judėjime.

Sausio 3-čią dieną ištiko šiurpi nelaimė Valičkų šeimą. Juozapas Valička jau nekurį laiką nesveikavo. Jisai skundėsi sunegalėjimu ir jau matėsi aiškios žymės jo nervų pakrikimo. Vis delto niekas net iš šeimos narių nepamanė, kad liga gali Juozapą privesti prie pasikėsinimo paties ant savo gyvasties. Bet taip įvyko. Sausio trečią dieną, Valičkienei išėjus į ligoninę aplankyt dukterį, kuriai reikėjo padaryt operacija, Juozapas Valička atėmė sau gyvastį perpiaudamas gerklę.

Keliom dienom pirma įvykimo nelaimės buvau užėjęs pas velionį. Su juo kalbėjausi, o jisai man skundėsi, kad kas tai jį "persekioja ir geidžia jam blogo." Atrodė, kad velionis džiaugėsi mano raminimais, kai jam patariau nepaisyt nieko.

Gaila žmogaus. Jau rodėsi vargelius baigia išvargti: šeimynėlę buvo išauklėjęs, davęs pradinį mokslą kiekvienam ir jau namelį buvo įsigijęs. Bet matyt, vargelis buvo didesnis, negu jo jėgos galėjo panešt.

Velionis buvo linksmo budo ir su visais taikiai sugyveno. Per ilgus metus buvo "Vilnies" ir "Laisvės" skaitytojas. Prigulėjo prie LLD ir LDS. Išskyrus tūlą laiką prieš mirtį, velionis dalyvavo darbininkų judėjime, rėmė darbininkų spaudą ir lankė pažangiųjų parengimus.

Tai delto daug vainikų ties velionio karstu sudėta. Daug žmonių buvo šermenyse. Didelė Hastardalo koplyčia buvo kupina ir bent 50 automobilių lydėjo į kapus.

LLD ir LDS kuopos aukojo iš iždų po $5 nupirkimui velioniui vainikų. Velionis jau buvo sulaukęs 62 metus amžiaus. Gimė Lietuvoje, Vilkijos parapijoj. Atvyko į šią šalį 1902 metais. Ilgą laiką dirbo anglies kasyklose. Vedė su Rozalija Juškaite, rodosi, 1903 metais. Jiedu užaugino 2 dukteris ir 2 sūnu. Išskyrus vieną sūnų, Brūno, kiti visi vedę.

Ilsėkis, drauge Juozai, šios šalies žemelėj! Tu jau užbaigei savo vargelius, o tavo likusiai šeimai reiškiu gilią užuojautą!

J. Jonas.

SPEKULIANTAI ATIDUODAMI TEISMUI

Kauno Apygardos Prokuroras lapkričio 11 dieną perdavė su kaltinamaisiais aktais Kauno Apygardos Teismui dar šias spekuliantų bei atsargų sudarinėtojų bylas:

1) Saros Stoljarienės, gyv. Kaune, Kęstučio g. Nr. 5a,

2) Romualdo Makausko, gyv. Alytuje, Jėzno gt. 60 Nr., ir Juozo Batulevičiaus, gyv. Alovės valsč. Einorių km. ir

3) Dovydo Migdaliausko, gyv. Palėdnagių km., Kėdainių valsč. ir Maušo Volperio, gyv. Kėdainių m., Gedimino gt. Nr. 62a.

Jie visi kaltinami:

a) Sara Stoljarienė už supirkimą dideliais kiekiais iš savo ir savo vyro, dabar jau nacionalizuotos, manufakturos krautuvės įvairių medžiagų ir baltinių: 34,30 metrų įvairios šilkinės medžiagos, 29,95 metro įvairios vilnonės medžiagos, 52,90 metrų įvairios drobės, 24 paklodes, 30 staltiesių ir kit., iš viso už daugiau kaip 4,900 litų.

b) Romualdas Makauskas ir Juozas Batulevičius kaltinami už viršnorminių atsargų sudarymą, butent: Makauskas 1940 m. spalių mėn. pradžioje, versdamasis kepėjo amatu Alytuje, sudarė viršnormines atsargas produktais: 6 klg. 300 gr. arbatžolių, 4 klg. karčių pipirų, 15 klg. lašinių, 51 klg. lydytų taukų ir prekėmis 87 klg. vinių, ir šiuos produktus ir prekes susitaręs bendrai su Juozu Batulevičiumi paslėpė pas pastarąjį Einorių kaime, Alovės valsč.

c) Dovydas Migdaliauskas ir Mauša Volpertas kaltinami, kad iš anksto susitarę ir bendrai veikdami po 1940 m. spalių mėn. 10 d. išgabeno iš Kėdainių miesto esančio Maušo Volperto krautuvės 3 statines pokosto, apie 565 klg. svorio ir vieną statinę varvalio 190 klg. svorio viso apie 1,227 litų vertės ir paslėpė jas Dovydo Migdaliausko klojime po šiaudais, paslėpdami tas prekes nuo pardavimo.

Visi šie spekuliantai bei atsargų sudarinėtojai patraukti teismo atsakomybėn pagal B. St. 242 str. 4 d. papild.

(ELTA).

Skubus Reikalas

Šiauliai.—Žlugus supuvusiam kruvinojo Smetonos režimui ir įsigalint Tarybų santvarkai, visoki šlykštūs padarai tuojau apgulė krautuves ir išgrobstė daugelį būtino reikalingumo prekių, sudarydami sau nemažas ekonomijas. Dabar tų prekių, ypač dirbantiesiems ir neturintiems laiko ištisomis dienomis landyti po krautuves, sunku gauti. Pavyzdžiui, Šiauliuose visai negalima gauti moteriškų kojinių, nes jeigu tik kuri krautuvė pradeda kojines pardavinėti, tai jas tuojau išperka įvairios dykaduonės ir ekonomijų sudarinėtojos, o darbininkėms visai nelieka.

Būtinas reikalas dalyką skubiai sutvarkyti taip, kad ir tos darbininkės, kurios nuo 8 iki 16 val. dirba fabrikuose, turėtų galimybės nusipirkti joms būtinai reikalingų trikotažo gaminių, o ypatingai kojinių.

Darbininkė **K. Pačkauskienė,**
"Šiaulių Audiniai".

CHICAGOS IR APIELINKĖS ŽINIOS

PER METUS CHICAGOS LIETUVIŲ DRAUGIJOS MIRĖ 63 NARIAI

Draugijos Iždas Labai Mažas; Užtikrinimas Ant Kiekvieno Nario Tik Apie Keturi Doleriai

Valdyba užsispyrė ir neleido nariam metiniam susirinkime išrinkti finansinę kontrolės komisiją. Susirinkimas pakriko formaliai neužbaigtas. Nariuose didelis pasipiktinimas valdybos sauvaliavimu.

Sausio 14 d., Masonic Temple įvyko Chicagos Lietuvių Draugijos metinis susirinkimas. Kaipo metiniam susirinkime narių dalyvavo kiek daugeliau, bet imant atydon, kad draugija turi per 5 tukstančius narių, tai susirinkimą tenka skaityti labai mažu.

Draugijos pirmininkas Kostantas Kairis atidarė ir vedė susirinkimą. Kadangi draugija yra sudėtinė, tai buvo laikoma du mitingai: pirmiau Chicago Mutual Association, o paskui Chicago Lithuanian Society.

Pirmininkas savo raporte pažymėjo, kad viskas gerai sekėsi per metus. Už naujų narių gavimą komisais išmokėta arti keturi tukstančiai dolerių, tačiau draugija tepaaugo tik 160 narių.

Jis paskaitė mirusių narių vardus. Viso per 1940 metus mirė 63 nariai. Susirinkimas atsistojo minutai mirusių pagerbimui.

1941 m. Valdyba

Balsų skaitymo komisijos narys Valskis paskaitė raportą apie naują vadlybą. Chicagos Liet. Draugijoj valdyba, kuri susideda iš 7 asmenų, yra viskas. Nariai niekas, jie neturi organizacijos reikaluose teisių.

Šie asmenys sudaro 1941 metų valdybą: K. Kairis, P. Galskis, V. Mankus, P. Mileris, K. Augustas, P. Milasevičius ir P. Ridikas.

Draugijos pirmininkas K. Kairis prižadėjo nariam, kad iš draugijos iždo kas trečias mėnesis nupirks gerti ir valgyti, bet lai nutaria nelaikyti kas mėnesis susirinkimų, o kas trečias mėnesis—bertaininius susirinkimus. Nariai didžiumoj su tuo sutiko, nes jie vistiek teisių neturi, o dar gaus išgerti ir užkąsti trečiam susirinkime, tai didžiuma ir pakėlė rankas aukštyn.

Kadangi musų draugijos pirmininkas yra viskas, ką jis nori tai leidžia balsuoti, o ką nenori neleidžia, tai susirinkimų klausimą jam sumaišė tos dvi organizacijos.

Jis turėjo omenyj Chicagos Lietuvių Draugijos susirinkimus ištrenkti iš 12 susirinkimų padaryti tik 4 susirinkimus. Bet pirmininkas šį klausimą pakėlė Chicago Mutual Association susirinkime. O ši organizacija laiko susirinkimus tik vieną sykį į metus, tai metinį susirinkimą. Ir Illinois valstijos įstatymų atžvilgiu tik ši organizacija yra galiota veikti, imti iš narių duokles ir buti atsakominga prieš narius, išmokėti jiem pomirtines.

Chicagos Lietuvių Draugija įstatymų atžvilgiu negaliota. Kol yra išde pinigų, tai draugijos komitetas moka pašalpas. Kaip pinigų nebutų, tai galėtų ir taip apsieiti.

Čia susimaišė broliui Kostantui valdžios siulai ir jis vienos draugijos susirinkime nutarimą pravedė kitos draugijos susirinkimų tvarkai. Taip sekretorius ir užprotokolavo. Ką valdyba darys, kad tą klaidą pataisyti, tai pamatysime vėliau.

Nėra Auditoriaus Varkalos

Užbaigus pomirtinės draugijos susirinkimą, pirmininkas atidarė pašalpos draugijos susirinkimą. Kaip ir visada, atskiros ceremonijos, atskiri protokolų skaitymai ir atskiri raportai.

Budavo musų draugijai priruošia raportus auditorius Varkala. Jis lietuviškai raportuodavo apie draugijos finansinį stovį. Nariai šį bei tą iš auditoriaus paklausdavo, žodžiu, išpašiodavo raportą ir šį bei tą apie valdybos daromas išlaidas daugiau sužinodavo. Dabar valdyba nusprendė, kad neduos tokio raporto toliau nariam. K. Kairis pareiškė, kad auditoriaus raportas yra angliškas ir kad jis pats paskaitys svarbesnes vietas. Jis nepasakė kas tas auditorius, koks jo vardas ir kur jis gyvena. Kas liečia susirinkimo, tai jis nieko nežinojo. ar raportą gamino auditorius, ar gal pati valdyba. Raporto vietas skaitė pats pirmininkas K. Kairis.

Iš K. Kairio skaityto raporto buvo galima tiek suprasti, kad draugijos turtas yra $27,787. Tačiau ten visokių šėrų yra ir užšalusių pinigų, kurie neturi jokios vertės.

Buvęs iždininkas Degutis, kuris sėdėjo šale manęs, tai jo ir užklausiau, kiek ištiesų yra draugijos pinigų. Jis pasakė, kad kiek jis žino, tai gali buti apie $17,000. Kiti skaičiuojami dalykai, šėrai, bankuose užšalę pinigai ir įdėliai, tai tik skaitlinės, bet galima sakyti, jokios vertės neturi.

Labai Menkas Nariam Užtikrinimas

Finansų sekretorius P. Mileris raportavo, kad per metus draugija turėjo 360 ligonių. Įsirašė 613 naujų narių. Tačiau faktinai priaugo tik 160 narių. Vadinasi, išsibraukė per metus 453 nariai. Be to, yra susispendavusių 453 nariai.

Tebėra klausimas, kaip bus su tais susispendavusiais nariais. Jeigu sakysime, pusė susispendavusių narių išsibraukty, tai 1940 metais draugija ne tik neturėtų prieauglio, bet nuopuolimą. O pirmininkas raporte pranešė, kad už naujų narių įrašymą komisais išmokėjo apie $3,700.

Išrodo, kad tie, kurie dirba naujų narių įrašymui, turi išrokavimą narius įrašyti ir laukti iki jie išsibrauks ir juos vėl įrašyti, jog gavus komisų.

Beje, nors buvo klausta valdybos koks narių vidutinis amžius, bet nesakė. Tačiau kiek žinoma iš praeities, tai apie 39-40 metai vidutinis amžius.

Per 1940 metus musų draugijos iždas, kaip raportavo pirmininkas Kairis, padaugėjo $2,034. Taigi, ant nario per metus priaugo apie po 34 centus. Bendrai atsargos Chicagos Lietuvių Draugija teturi ant kiekvieno nario tik apie po $1.

Kiek metų atgal, kada ši draugija turėjo tik 500 narių, ji turėjo $31,000 tikro turto. Dabar, kaip p. Kairis sakė, arti šeši tukstančiai narių, o turto teturi tik apie $27,000, o kiti nariai, kurie kiek daugiau žino apie draugijos iždą, sako, esama dar mažiau.

Valdyba Nejsileido Finansų Kontrolės Komisijos

Čereška, senas ir nuoširdus draugijos narys, davė įnešimą, kad metiniam susirinkime išrinkti finansinę komisiją, kuri patikrintų draugijos įplaukas ir išlaidas. Komisija jokiu budu nepavaduos auditoriaus, bet tik patikrins knygas ir metiniam susirinkime paskui nariams raportuos.

Įnešimą parėmė ir buvo ilgokos diskusijos. Pirmininkas K. Kairis spyrėsi, kad tokio įnešimo jis nepriims, kad nariai neturi konstitucinės teisės rinkti finansinę komisiją, kuri patikrintų knygas, kuri kontroliuotų valdybos daromas išlaidas.

Taip ir suardė susirinkimą neleidžiant balsuoti finansinės komisijos išrinkimą. Susirinkimas faktinai pakriko be formalio uždarymo. Tai ne pirmas toks dalykas. Per paskutinius tris metus kiekvienas metinis draugijos susirinkimas valdybos pastangomis išardomi be formalio leidimo nubalsuoti tą, ką nariai įneša, paremia ir diskusuoja.

Prieš finansinės komisijos išrinkimą labai griežtai priešinosi draugijos finansų raštininkas P. Milleris.

Susirinkimo Dalyvis.

Katalikų Jaunimo Darbo Biuras

Katalikų jaunimo (CYO) biuras pareiškė, kad per šiuos metus dės pastangas, kad visi aplinkantai dėlei darbo, kurie kreipsis į jų biurą, kad gautų darbus. Biuro sekretorė yra Miss R. J. O'Connell.

Pereitais metais biuras sujieškojęs dėlei daugelio darbus, bet visgi daug kas tų darbų ir negavo.

Katalikų jaunimo darbo biuras, 31 E. Congress st., telefonas Wabash 1114.

Motina Išgelbėjo Kudikį iš Ugnies

Pati motina kritiškai serga.

Užsidegus namui, 2711 W. Adams st., atsirado ugnies pavojuje Ramona Rogers, 4 metukų mergaitė. Motina šoko ir išgelbėjo dukterį. Nors duktė apdegė, bet nedaug. Mergaitė sveiksta.

Tačiau motina, Jennie Rogers, kuri laukiasi antro kudikio ,dėkčiai apdegė ir abelnai suvargo. Ji labai sunkiai serga ligoninėje..

Nori Vienos Gelžkeliam Stoties

Aldermanas William T. Murphy, pirmininkas miesto taryhos sub-komiteto, iškėlė klausimą, kad reikėtų išbudavoti vieną didelę geležinkelio stotį, vietoj dabar keturių stočių ir kad per tą didžiulę stotį eitų visų 21 gelžkelio traukiniai.

Sako, butų paliuosuota daug vietos, butų galima išimti daug bėgių, miestas geriau atrodytų.

Aldermanas pareiškė, kad Illinois Central gelžkelis tuo reikalu patiektų planą.

Tukstančiai Žmonių Dalyvaus Lenino Minėjimo Mitinge

Kalbės Robert Minor; Bus Gražus programas Civic Opera House.

Šį sekmadienį, sausio 19 d., Chicagos žmonės duos atsakymą į desperatiškas pastangas įtraukti Ameriką į imperialistinį karą.

Masiniame mitinge Civic Opera Hause, Madison ir Wacker Drive, kalbės Robert Minor, iš New Yorko, ir Morris Childs. Jie parodys savo prakalbose kaip Roosevelto administracija nori įvesti karo diktaturą ir šią šalį įvelti į karo verpetą. Robert Minor, pereito karo korespondentas, aiškins apie žmonių griežtą priešinimąsi karo pelnagrobiam, kurie isteriškai stengiasi įvelti Ameriką į karą, kurį veda Anglijos ir Vokietijos imperialistai.

Lenino mirties paminėjimo mitingas prasidės 2:45 P. M.

Masiniam Lenino mirties paminėjimo mitinge bus gražus spektaklis. Žymiausi vaidylos pavaizduos istorinius įvykius iš Lenino, Stalino veiklos ir pavaizduos kitus svarbesnius istorinius įvykius.

Lapelyje, kuriame garsina Lenino paminėjimo mitingą, pabrėžiama, kad žmonės reikalauja biudžetų del viešų darbų, del WPA projektų, o ne karo biudžetų, kurie paruošiami Springfielde ir Washingtone.

—Bolševikas.

Jusų giminėm Tarybų Lietuvoje patiks "Vilnis" — užprenumeruokite!

Rep. 0349.
Zade's Bar
6753 S.Western Av.

DELLA ŽADEIKIENĖ, Sav.

Penktadieniais Kepta žuvis, Gardus Alus, Skani Arielka, Saldus Vynas ir Geri Užkandžiai. Šeštadieniais Vištiena.

Rusų Kooperatyvas Chicago, Ill.
Garantuoja Kokybę, Įvairumą ir Produktus Savo Įstaigose
RESTAURANE
Sveika, Švari, Rusiška-Amerikoniška Virtuvė. (VALGYKLOJ) Kainos Žemos.
1628 W. Division Street
Tel. Humboldt 4044
Mėsos ir Groserio Krautuvė
Visokia Mėsa — Paukštiena
2051 W. Division Street
PRIIMAM ORDERIUS Pokiliams, Parengimams ir Panašiai
Tel. Brunswick 9468

Ant jusų paliepimo mys tikslas duoti jums geriausią patarnavimą ir
ANGLĮ
West Kentuck Egg $7.70
Frank. County Egg $7.70
Cosy Home Stoker
$6.60 už toną su taksais
Roseland Coal Co.
343 West 107th Place
Pullman 6776
TUMONIS ir SUNAI, Sav.

BRIDGEPORTE "Vilnį" išnešioja J. Urbonas. Prašome visus skaitytojus kooperuoti su juo reikale mokesčių ir tt. Jei dėl vienos ar kitos priežasties negaunate "Vilnies," praneškite raštinėn. *Adm.*

JŪSŲ SVEIKATAI

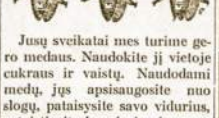

Jusų sveikatai mes turime gero medaus. Naudokite jį vietoje cukraus ir vaistų. Naudodami medų, jųs apsisaugosite nuo slogų, pataisysite savo vidurius, sutvirtinsite kraują ir visą savo kuno sistemą.

KREIPKITĖS:
A. Avižienis
3116 S. Halsted Street

URBA GĖLININKAS
Gėlės Mylintiem, Vestuvėm, Bankietam, Laidotuvėm, Papuošimam
4180 Archer Avenue
Phone: LAFayette 5800

Tel. Yards 1651.
John A. Laudont Tavern
Vynas, Likeriai, Geras Alus Cigarai ir Užkandžiai.
3538 S. Halsted Street
Ir
Mėsos-Groserio Krautuvė.
3441 S. Morgan Street

Autorizuota Agentūra
PACKARD—CHRYSLER—PLYMOUTH
AUTOMOBILIŲ

BALZEKAS MOTOR SALES
3451 Archer Avenue — 4030 Archer Avenue
Phone: VIRginia 1515

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS—Kvietkininkas
GĖLĖS VESTUVĖM, BANKIETAM, PAGRABAM
3316 So. Halsted St. — Chicago — Yards 7308

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Nariai Chicagos ir Ciceros Lietuvių Laidotuvių Direktorių Associacijos
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse
Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

Albert V. Petkus
4704 S. Western Ave.
TEL. LAFAYETTE 8024

Anthony B. Petkus
1410 S. 49th Ct., Cicero
TEL. CICERO 2109
6812 S. Western avenue
Tel. Grovehill 0142

S. P. MAŽEIKA
3319 S. Lituanica Ave.
TEL. YARDS 1138 ir 1139

Antanas M. Phillips
3307 Lituanica Ave.
TEL. YARDS 4908

LACHAWICZ ir SUNUS
2314 W. 23rd Place
Tel. Canal 2515 ir 2516
Skyrius: 42 E. 108th St.
Tel. Pullman 1270 ir 2515

P. J. RIDIKAS
3354 S. Halsted Street
TEL. YARDS 1419

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVENUE
TELEPHONE: LAFAYETTE 2572

GIMTADIENIO PARĖ
Visus kviečiame dalyvauti
Mary Butkus
Penktadienį, Sausio (Jan.) 17 d., 1941 m.
MOONLIGHT TAVERN
935 W. 59th Street, Chicago, Ill.
Skanių valgių, gera muzika ir visokių gėrimų. Kviečiu visus savo pažystamus ir draugus dalyvauti ir linksmai laiką praleisti. Lauksime jusų.
Phone Normal 7479. — MARY BUTKUS, Savininkė.

Turtas Virš $5,500,000.00
Apart Apsaugos, Mes Turime ATSARGOS FONDĄ Virš
$425,000.00
Nėra Saugesnės Vietos Dėl Taupymo Pinigų
STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
4192 Archer Avenue
VIRginia 1141

Phone: Virginia 9493 — Moterim: Seredomis
PAULINA
RUSSIAN TURKISH BATHS
ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ
ANTANAS F. CZESNA per 20 metų rupinasi žmonių sveikata. Dabar naujai pertaisė savo pirtį su akmenų krosnim, padarant tikrai lietuviška.
Duodame Elektros Trytmentus, Ultra Violet Sunshine and Infra Red Light Radiations.
1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas

CHICAGOS IR APIELINKĖS ŽINIOS

Taikos Mobilizacijos Komitetas Smerkia Roosevelto Biudžetą

Taikos Mobilizacijos Komitetas, kuris turi raštinę 203 N. Wabash ave., išleido pareiškimą budžeto klausimu. Pareiškime, po kuriuo pasirašo komiteto pirmininkas Mr. Harvey O'Conner, sako:

"Kaip Abrahomas Lincolnas pasakė, demokratija reiškia valdžią iš žmonių, per žmones ir del žmonių. Tas budžetas, kokio reikalauja dabar prezidentas Rooseveltas iš kongreso, tai labiausia prieš-demokratiškas budžetas, kokis kada buvo šios šalies istorijoj. Jis toli pralenkia Woodrow Wilsono budžetą, kokį reikalavo 1916 metais pasirengimui karan."

Žmogus, tai Rooseveltas, kuris pirmiau sakė, kad vienas trečdalis šios šalies žmonių prastai apsirengę, blguose namuose gyvena ir prastai maitinami, atsisuko nuo tų žmonių ir $400,000,000 nuėmė nuo WPA darbų budžeto.

Pinigų netrūksta apsiginklavimui, bet viešiem darbam, gerinti ir gražinti šalį nėra pinigų.

Taikos Mobilizacijos komitetai veikia per visą šalį, turi skyrius visuose didesniuose miestuose. Viso tas komitetas atstovauja 15,000,000 žmonių, kurie nusistatę prieš karą ir kovoja už taikos išlaikymą.

Chicagos Taikos Mobilizacijos Komitetas atsišaukia į piliečius ir juos ragina reikalauti kongresmanų, senatorių, kad balsuotų prieš prezidento reikalavimą, tai karo budžetą.

Taikos Mobilizacijos Komiteto nacionalis pirmininkas yra kunigas John R. Thompson, gyvenantis Norman, Oklahoma.

N. D.

Chang Kai-Shekienės Laiškas Chicagos Komitetui

Mme. Chiang, vyriausio Kinijos armijos vado Chiang Kai-šeko žmona, atsiuntė laišką Chicagos komitetui, kuris rūpinasi šelpimu Kinijos liaudies pasipriešinimo Japonijos imperialistam. Laiške ačiuoja komitetui už paramą.

Chicagos Komitetas Kinijai Gelbėti pusčėtinai aukų surinko ir išsiuntė. Komiteto raštinė randasi 53 West Jackson blvd.

APŠVIETOS IR MENO KLIUBO SUSIRINKIMAS

Ateinantį antradienį, sausio 21 dieną, 7:30 val. vakare, Liet. Auditorijos mažojoj salėj (3133 S. Halsted St.) įvyks metinis susirinkimas Lietuvių Apšvietos ir Meno Kliubo. Bus valdybos rinkimas ir kiti svarbūs reikalai. Nariai butinai dalyvaukite. Atsiveskite kandidatų.

Valdyba.

Drg. J. Jukelis Po Operacijos Sveiksta

Jį Sužeidė Batų Taisymo Dirbtuvėlėj Mašina.

Drg. J. Jukelis, nuoširdus veikėjas ir daug pasidarbavęs švietime lietuvių išcivijos Amerikoj, pusėtinai serga Cook apskričio ligoninėj.

Jukelio sveikata jau nebuvo pergeriausioj tvarkoj pirmiau. Mat jau metų našta. Jis eina antrą dalį septintos dešimties. Tokiam amžiuj gera sveikata tik retkarčiais pasitaiko.

Tačiau drg. Jukelis dar galėjo dirbti. Jis taisė batus savo dirbtuvėlėj. Kaip ten trūko mašinos šriubas ir mašina virto ant jo. Sunki geležinė mašina aštriu kampu smogė jam į vidurius. Gerai, kad pasitaikė berniokas dirbtuvėj, kuris mokinasi batų taisymo ir gyvena su Jukeliu. Vaikas dar buvo namie, neišėjęs į mokyklą, tuoj pranešė žmonėm apielinkėj. Anie pribuvo į pagelbą.

Atvyko J. Kėžis, tos apielinkės precinkto kapitonas. Savo mašina Kėžis J. Jukelį nuvežė į apskričio ligoninę. Čia jis gavo pirmą pagelbą.

Dar Pusėtinai Serga.

J. Jukelis puldamas gavo ruptūrą, be to, dikčiai sužeidė vidurius. Negana, kad teko ruptūrą taisyti, bet teko ir numuštus žemyn vidurius pakelti. Žodžiu, jis turėjo pusėtinai sunkią operaciją. Ligonis kiek geresnis, bet dar vis dikčiai serga.

Jukelį galite atlankyti antradieniais, ketvirtadieniais ir sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. po pietų, o trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 7 iki 8 val. vakarais. Jis randasi Ward 5th, tai ant penktų lubų. Lankymo dienomis nereikia jokio leidimo. Žinote wardą ir eikite. Adresas: kampas Wood ir Harrison st.

Reikalinga Parama.

Drg. J. Jukelis daug uždirbti negalėjo. Ateina senatvė. Čia dar ta nelaimė. Jam reikės mažiausia 2-3 mėnesiai poilsio iki galės kiek užsidirbti gyvenimui.

Roselandiečiai, įvertindami veikėją ir tuo labiau kaip jį ištiko ši sunki nelaimė, suskato rengti bankietą jo pagerbimui ir parėmimui.

Vasario 1 d. Lietuvių Darbininkų salėj įvyks J. Jukelio veiklos atžymėjimui bankietas.

Beje, kaip pradėjo komitetas rengtis prie šio bankieto, tai dar nebuvo sunki nelaimė užgulus draugą J. Jukelį. Dabar jis ligoninėj. Klausimas, ar galės dalyvauti savo 35 metų darbininkiško judėjimo veiklos atžymėjime?

Galės ar ne jubiliejantas dalyvauti atžymėjime, tačiau jam parama labai reikalinga. Todėl rengkimės prie drg. J. Jukelio bankieto: įsigykime tikietus išanksto.

F. Abekas.

Dar Apie Apšvietos Fondo Vakarėlį

Praleista Nepažymėta

Vakar „Vilnies" laidoj paskelbtam suraše aukavusių žinisių vakarėliui, praleista dviejų biznierių gana stambios aukos. Butent šių dviejų: Bruno Gaidamavičius aukavo kvortą geros degtinės, o A. Balnis—4 dideles rugines duonas.

—Komisija.

Kareiviai Reikalauja Šviežio Maisto

Verstino kareiviavimo draftas pašaukė daug jaunų vyrų tarnybon. Kempėse kareiviai reikalauja, kad būtų šviežias maistas, šviežia mėsa ir daržovės.

Techniškas šalies pakilimas tatai gali pačenkinti. Dabar šaldytuvų kompanijos pradėjo įdėti daugelyje kempių naujus šaldytuvus, šaldymo sistemą.

Sakoma, kad visos šalies plotmėj jau 57 kempėse šaldytuvų sistema yra įdėta.

Serga Stasė Novarienė

Stasė Novarienė, tai Novaro žmona, kuris turi gražnų krautuvę 4148 Archer ave., dikčiai serga. Jai užvakar padarė operaciją ant apendiko.

Ligonė randasi Wesley Hospital, Room 601, 25th st. ir Dearborn st.

Nuo savęs linkiu drg. Stasei Novarienei greit pasveikti.

—Kaimynas.

Penktadienį Prelekcija Apie Liet. Literaturą

Šį penktadienį, sausio 17 d., "Vilnies" salėje, įvyks prelekcija apie Lietuvių Literaturą. Prelekcijas rengia 11-to wardo komitetas.

Leonas Pruseika aiškins apie literaturą. Šį penktadienį bus pirma tos rušies prelekcija. Jų bus ir daugiau penktadienių vakarais toj pačioj salėj.

Pradžia 8 val. vakare.

Darbininkai Priešingi 6 Dienų Darbui

Draftavimas darbininkų karo reikmenim yra paneigimas unijos teisių.

Aną dieną Glenn L. Martin, orlaivių gaminimo fabrikantas, Washingtone pareiškė, buk reikia draftuoti darbininkus ir kapitalą gaminimui karo reikmenų.

John Doherty, CIO šios apielinkės direktorius, pareiškė, kad unijos griežtai priešingos tokiam žygiui. Visai nėra reikalo pradėti dirbti po 6 dienas į savaitę, kai milionai darbininkų tebėra bedarbių eilėse, pareiškė unijos vadas.

George R. Folds, elektros darbininkų unijos viršininkas, sako, kad jis nesupranta ko Martins nori, ir pažymi, kad nereikia dabar nei darbininkus, nei kapitalą draftuoti.

John Fitzpatrick pareiškė, kad atrodo juokingai tas pareiškimas orlaivių gaminimo magnato. Jeigu tą imtų vykinti, ko ponas Martin nori, tai butų gėda ir darbininkam ir abelnai žmonėm.

Radijo darbininkų unijos viršininkas R. Kirkwood pareiškė, kad CIO unijos kovos prieš bile žingsnį, kokių nori p. Martin.

Skundžia Amalgameitų Centrą ant $10,000

Tula Miss Angie Tufano, 20 metų, skundžia Amalgameitų Centrą ir reikalauja atlyginti $10,000 už padarytą jai nuoskriaudą.

Bylą užvedė prieš Amalgameitų Centrą pasiremiant Dram Shop Act, buk Amalgameitų Centro svetainėje parengime tulas girtas vyras, uždegė jos suknelę ir del to ji nukentėjusi.

Laiko kalta jos nelaimėj tą įstaigą ir iš tos įstaigos dabar per teismą reikalauja $10,000. Byla užvesta Circuit teisme.

CLASSIFIED ADS

REIKALINGA DARBININKŲ

Reikia vyro ir moters prižiūrėjimui furnišiuoto apartmentinio namo. Turi žinoti visą tą darbą: apie elektrą, plumerio, dailydės. Turi turėti gerą paliudijimą. Gera alga. Pašaukite po penktos valandos popiet. Tel. Oakland 9511. Mr. Furgatch, 4901 Lake Park Ave. (16-17-18)

WHOLESALE FURNITURE
Urminis Pardavimas Rakandų

Mokėdamas cash už rakandus, sutaupinsi nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Pašaukite ar rašykite del daugiau informacijų. Vientik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus. ALIŠAUSKAS, Sūnus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone, Rep. 6051.

Patapkite Barberiu

Išmokiname barberio amato mokslinių būdu už mažą mokestį. Imokėt reikia tik mažą dalelę, o likusią sumą lengvais išmokėjimais. Atsilankykite, rašykite arba telefonuokite platesnių žinių: INTERNATIONAL BARBER COLLEGE, 672 W. Madison St., Chicago, Ill. Phone Monroe 5982

UNIVERSAL RESTAURANT

Vestuvėm, Krikštynom ir Kitokiem Bankietam Suteikiam Patarnavimą. Linksmas Patarnavimas Visiems

Antanas Norkus, Sav.
750 W. 31st St., Chicago, Ill.
Tel. VICtory 9670

Studio Theatre
Van Buren at Michigan
Dabar Rodo
(Cenzura Nuimta)
"AFTER MEIN KAMPF"

TONY'S INN
Geriausias alus, vynas, likeriai ir kiti gėrimai.
1151 West 59th St.
TONY BRAŽAS, Sav.
Phone:
Wentworth 1706

REGĖJIMAS
Gali But Pagerintas
Kartais laikinas vartojimas akinių gali jums pagerinti regėjimą ant visados.
Atsilankykite pas Dr. K. Nurkat-Nurkaitis pataisymui ir pririnkimui akinių, kurie sustiprins ir pagerins jūsų akis
DABAR GALIMA ĮSIGYTI AKINIUS NUŽEMINTA KAINA
Duodame Pilną Garantiją
BUDRIK Furniture House
Krautuvė su Mėlynu Frontu
3409 So. Halsted Street
Tel. Yards 2151

Sustok bile kada dėl skanaus užkandžio. Čia gausite saldžių hamburgerių, karštų kilbaselių, minkštų gėrimų ir namie darytos chile.
Naudojam J. V. valdžios patikrintą jautieną dėl Naujo Bunny Bun. GEORGE SAVININKAS
New Bunny Bun
3110 S. Halsted Street

M. KLARICH & SON
Kontraktoriai ir Namų Budavotojai
Statome ir perlaisome bungalows dviejų aukštų ir apartmentus; bažnyčias, mokyklas, gazolino stotis, garadžius ir kitus trobėsius.
3117-19-21 S. Parnell Ave.
CHICAGO, ILL.
CALumet 6509

Medicinos Daktarai

Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYTOJAS
4442 S. Western Avenue
KASDIENĄ
Nedėliomis pagal sutartį
Phone Virginia 3316

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJOS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PRITAIKO
3343 S. Halsted Street
VALANDOS: 11 iki 12, 2 iki 4 ir vakarais 7 iki 8. Šventadieniais 11 iki 12 ryte
Tel. Yards 3146

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bld.
2400 West Madison Street
VALANDOS: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vakare
Tel. Seeley 7230
Namų Telefonas Brunswick 0597

DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki val. vakaro. Nedėliomis pagal sutartį
Ofiso Tel. Yards 4787
Namų Tel. PROspect 1930

Ofiso Tel. VIRginia 0036
Namų Tel. BEVerly 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m.
Nedėliomis pagal sutartį.

Phone Yards 5921
Rezidencijos Kenwood 5107
DR. BERTASH
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted Sts.)
VALANDOS: 1-3 ir 6:30 iki 8:30 vakare
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

Phones: Grovehill 3111
DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS
KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
Ofiso Valandos:
nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Ofiso Telefonas Lafayette 6368
Namų Tel. Portsmouth 6616
Dr. Marjan S. Swiont
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
Kalba Rusiškai ir Lenkiškai
Valandos: nuo 1-4 ir 7-9

Telefonas HEMlock 9252
ANELIA K. JARUSZ
Physical Theraphy & Midwife
6630 S. Western Avenue,
Chicago, Ill.
VALANDOS:
nuo 10 ryto iki 7 vakaro.
Išskyrus šeštadienius ir sekmadienius, randasi Central Ave. Beverly Shores, Ind.
Telephone Michigan City 2799-R3

DENTISTAI

Phones: Yards 2246
DR. C. Z. VEZEL'S
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(arti 47th Street)
Valandos: nuo 9 iki 8 vakarais. Seredoj pagal sutartį.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8.
Nedėliomis pagal sutartį.

VYTAUTAS TARUTIS
ADVOKATAS
BRIDGEPORT
3133 S. Halsted Street
Valandos: 1 iki 8 Val. Vakaro
Phone Calumet 6877
134 N. La Salle Street
Room 2014
Valandos: 9 iki 11 Val. Ryto.
PHONE: STATE 7372
3149 S. Halsted Street
PHONE: VICTORY 2679

Įvyksta visur—
Chesterfields
suteikia rūkytojams ko jie pageidauja

Tai vėsesnis ... geresnio-skonio lengvesnis cigaretas

Vadinamas RŪKYTOJO cigaretas ... Chesterfield ... dėlto, jog yra vienas cigaretas, kuris jums suteikia PILNAI PATENKINANTĮ rūką.

Jūs juos pabandote ir randate, jog jie yra VĖSŪS ir MALONŪS. Jūs užsidegate vieną ir randate, jog tikrai SKONIS GERESNIS. Jūs perkate pakelį po pakeliu ir randate, jog jie yra LENGVESNI.

AR JŪS RŪKOT CIGARETĄ, KURIS *Patenkina*... JIS YRA RŪKYTOJO CIGARETAS

Copyright 1941, Liggett & Myers Tobacco Co.

ENGLISH SECTION
FOR PEACE, FREEDOM AND DEMOCRACY

VILNIS

PART TWO
OF THE PEOPLE, BY THE PEOPLE, FOR THE PEOPLE

VOLUME XXII, No. 13 | THURSDAY, JAN. 16, 1941 | 3116 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. | PHONE: VICTORY 1455

MINISTERS HIT FDR's WAR SPEECH TO CONGRESS, OPPOSED TO UNJUST WAR

WASHINGTON.—A group of 63 ministers representing all religious denominations and all sections of the country, sent to President Roosevelt an urgent appeal to end "what we deem is an aggressive, militant foreign policy which will inevitably lead to war and the destruction of democracy."

In an open letter to the President, the churchmen expressed their opposition to "the repeal or the evasion of the Johnson Act, The Neutrality Laws, or any other similar moves which we feel place us closer to the brink of war."

MINISTERS SUPPORT IT

Endorsed by such prominent clergymen as Bishop Walter Mitchell, of Arizona; Rev. John B. Thompson, Dean of the Presbyterian Foundation of the University of Oklahoma; Rev. Stephan Peabody, of the First Congregational Church of San Jose, Cal., and Rev. Henry N. Weiman, of the University of Chicago Theological Seminary, the Letter to the President read:

"We are both profoundly shocked and dismayed by the militant attitude which you have taken in the present situation, by the call to labor to "sacrifice" while munitions manufacturers are reaping generous profits, by inspiring fear into the hearts of our people in order to win them unwillingly to support a war policy on the part of the United States. ....

"Our people want nothing of any foreign policy leading to the domination of other nations, nothing of a foreign policy leading to the enslavement either of ourselves or of others.

"We believe in Democracy, for ourselves, for our children, and for our children's children. We believe that Democracy must be maintained and be enlarged, in our own country first of all.

"We of the Church stand firmly opposed to any unjust war either by England, Germany, America or any other country. Our belief in God, our belief in the worth, dignity and value of the human personality as expressed in His Image, our resolute determination after the experiences of the last war, places as unequivocally opposed to any foreign policy which entangles us directly or indirectly in a war which is entirely contrary to the desires of the American people.

"We are opposed to the repeal or the evasion of the Johnson Act, the Neutrality Laws, or any other similar moves which we feel place us closer and closer to the brink of war.

"We believe that our peace can be maintained by a foreign policy of mutual cooperation with the peace-loving, democratic peoples of the world. We therefore again respectfully petition you to use your great office and the confidence placed in you by the people, to put an end to what we deem is an aggressive, militant foreign policy which will inevitably lead to war and destruction of Democracy.

"We ask you to join with us in the building of Democracy in our own country, to maintain civil liberties and freedom, and to help us attain the abundant life for which the whole Church stands, an example of guidence and hope and courage to the people of the world who are now suffering under the misery and horror of war."

This open letter was signed by 63 ministers of all religious denominations from all sections of country.

Buffalo Clergymen Hits FBI For Intimidation

BUFFALO.—Revealing in sermon that FBI agents have demanded a list of his affiliations with peace organizations the Rev. Dr. W. Marion Jeschke here warned his congregation is St. Luke's Evangelical and Reformed Church that "if we are not careful, the time will not be far off when members of both the pew and the pulpit will find themselves in prison cells simply because they speak the words of the Prince of Peace."

Dr. Jeschke recently served as chairman of an American Peace Mobilization rally to protest a demand that America declare war issued by the Niagara Frontier Defense Committee, local branch of the Aid to Britain Committee.

Dr. Jeschke was one of the first World War chaplains appointed by President Woodrow Wilson.

In his sermon he charged that "this is not our war."

"America is not invaded or theatened," he said, "and this is not a war to end wars or a war to usher in a reign of peace."

Dreiser, Robeson Greet British Peoples Convention

LONDON.—Theodore Dreiser, noted American author, and Paul Robeson, great American Negro singer, have cabled their greetings to the Peoples Convention which opened in London Sunday, January 12, it was announced here.

Dreiser acclaimed the convention's stand for a people's government to replace the imperialist regime of money and privilege.

Robeson hailed it for its **"courageous struggle for the freedom and well-being not only of the English but all peoples."**

Dreiser's cablegram declares:

"Warmly and hopefully I salute the British Peoples Convention. For I keenly desire that the money and privilege and so power and war-mad imperialist groups that now controls England and the British Empire be replaced by a people's government—a govenment of the farmers and workers and clerks of England—and no others. For your imperialist group lives and functions for itself—not for your advancement or liberty. It has done nothing for you, nor for the five hundred millions inhabitants of the Empire. Nor will it. Set it aside. End this money and privilege war and help the world to a new day. Our American five per cent who control the money of America will fight you—but the ninety-five per cent of the Americans who make America what it is, will come to your aid. Yours very truly, Theodore Dreiser."

Robeson's message reads:

"All my warmest greetings to People's Convention. Feels strange not being there to do my bit. From here we eagerly follow your courageous struggle for the freedom and well being, not only of English but all peoples. Magnificent. Carry on. Salud. Paul Robeson."

AMER. YOUTH CONGRESS CALLS TOWN MEETING OF YOUTH IN WASHINGTON FEB. 7 TO 10

CHICAGO.—From the time that the founding fathers first landed on Plymouth Rock, the Town Hall Meeting has been the traditional American way of pooling common experiences and arriving at solutions acceptable to all. Historians are agreed that this is the purest form of democracy.

Th eAmerican Youth Congress which from its inception, has aimed at extending democracy and training young people for full participation, believe that in these critical days, more than ever, the future of our country demands an informed intelligent citizenry.

Therefore, the Youth Congress is convening in Washington, D. C., on February 7-8-9 a nationwide Town Hall Meeting of Youth. Here amidst an atmosphere of tolerance and good fellowship, young people from all over the country will gather to discuss the burning questions that confront all of them today—Peace, Jobs, Conscription, Security and Democracy.

The call for the Town Meeting of Youth follows:

A NEW SPIRIT IN AN OLD TRADITION

To increase our work for the needs of youth, the security of our people, the defense of our nation and our peace, the **AMERICAN YOUTH CONGRESS** calls upon all young Americans to join together in a nation-wide **Town Meeting of Youth, February 7, 8, 9, 1941, in Washington, D. C.**

Our peace is endangered by a long series of unneutral acts that have already involved the United States as a non-belligerent in the European war. Unless the American people halt them, the unauthorized commitments, the proposals for war loans, the mounting war-profits, and a war economy will shatter the last frail barriers that protect our peace. Peace is our best defense —America must keep out of war!

Peace-time military conscription is taking America's young men from normal life into army camps. Their general welfare must be protected; the return of their jobs must be guaranteed; jim-crowism in the army must be ended.

Over 4,000,000 American youth remain unemployed and thousands more work in dead-end jobs, though production and profits continue to rise. Available jobs are closed to many because training is limited and practically denied to Negro youth. Neither the Government nor private industry offers an adequate training or job program. Conscription and labor camps for both men and women are put forward as a solution by many who reject the only practical program, the American Youth Act. Youth faces the alternative of "conscription and labor camps"—or "jobs and training."

The gains made by labor are being attacked in the name of "sacrifice" and national defense. Yet no nation can be strong if standards of hours, wages and working conditions for labor including women workers, are abandoned; if labor's legal rights are ignored in Government contracts and destroyed by reactionary legislation. Nor can a people defend democracy if social legislation is "cut to the bone" for military production. Youth rightfully asks: Is not the general welfare of the American people the first line of national defense?

The Bill of Rights is violated. An atmosphere of officially-encouraged war hysteria brings persecution and restriction of the rights of political and racial minorities, and the foreign-born. Negroes are jim-crowed in the armed forces and in the defense industries. The anti-lynching and anti-poll tax bills are ignored by Congress and the Administration. Academic freedom is restricted. Our Americanism faces the crucial test of protecting and extending our democratic heritage, or yielding to dictatorship and war.

Democracy so endangered can be safeguarded and extended only through the alert and vigorus activity of its citizens. Therefore, the **American Youth Congress issues this call to all youth...** organized and unorganized... urban and rural... Negro and white... of all races, creeds, political beliefs... North, South, East, West... to put new spirit and meaning into an old American tradition—the typical Town Meeting.

In this Town Meeting of Youth, there will be free discussion, and pooling of opinions and place its united strength at the service of our country to—

- **Keep America out of War**
- **Protect the Welfare of Conscripts**
- **Win Jobs and Training for all Youth**
- **Defend Civil Liberties for All**

Make certain you and your organization are represented at the **Town Meeting of Youth.** This will be a conference of individuals but all organizations are urged to send representatives so that a fuller discussion will be assured, and representatives can report experiences back to dozens of young people unable to make the trip. **No resolutions** will be entertained at any time.

For interested individuals and organizations, further information may be gotten by writing to: American Youth Congress, 440 S. Dearborn, Room 640, Chicago, Ill.

Lenin Memorial Meeting To Be Held Sunday, Jan. 19

This Sunday, January 19, 1941, 3:00 P.M., at the Civic Opera House, Wacker and Madison, the 17th Lenin Memorial meeting will be held, under the auspices of Lenin Memorial Committee.

Sponsors of this meeting point out that it will be a Demonstration to keep America out of war.

Robert Minor, the principal speaker, is internationally known working class leader. As a correspondent, he has covered the greatest events of the past three decades, among them the war fronts of the last World War, the Russian Revolution, the heroic struggles of the Spanish people. Minor will speak on "The People's Answer to This War of Profit and Loot."

Besides the speaking there will be a musical and dramatic program. Admission tickets are 28c, 55c, 75c, $1.10.

Soviet Lithuania Frees Farmers Of Old Taxes

KAUNAS.—Lithuania's working peasantry and agricultural laborers were exempted from arrears on all taxes, levies and fines as from Jan. 1, 1940, by decision of the Council of People's Commisars of the Lithuanian Republic.

The Council also ruled that peasant households and laborers who possessed no more than twelve and one-half acres of land prior to the conversion of all land to state property are exempt from all taxes for the year 1940.

Celebrate 3rd Year of Chinese People's Paper

CHUNKING.—The third anniversary of the Chinese people's newspaper Sinxuaroa brought fraternal greetings from many countries. The people's newspaper has played an important role in uniting the Chinese people against Japanese invaders.

Miners Win Strike For Reduction in City Water Rates

UNIONTOWN, Pa. (FP). — About 750 coal miners returned to their pits in nearby Royal and Allison Jan. 6, after winning a 33 per cent reduction in the $2.25 monthly water bill.

The miners had declared a holiday four days earlier in protest against the high rate. Last fall the mines were bought by the Hillman Coal and Coke Co. from W. J. Rainey, Inc. A free water supply was discontinued when the new owner sold the water system to private concern.

LDS MERRY GO ROUND

LDS SCHOOL

Students assembled and registered for the first class which was held last Friday at Mark White Square, 30th and Halsted Street. A prominent lecturer Mr. Leon Pruseika was introduced by the chairman of the council Miss Helen Lane. A fascinating history of the Lithuanians was revealed from the thirteenth to seventeenth century. Later Chester Kent showed 2 movies. Mr. Kuchinskas and Pruseika will alternate in lecturing. More enrollees were expected at the school. In all twelve were registered. You are again extended an invitation to attend the school tomorrow. More council members should also attend. This will aid in impressing the instructors if there is a larger attendance.

SPARKS COMPLETE EXECUTIVE BOARD

There being a vacancy for vice-president as Joe Peculunas resigned. George Puckauskas a former resident of Collinsville took over the office, and appears to be a willing worker. In installing new executive John Petritus acted as chairman and spoke nicely of the outgoing and incoming executive. William Mikolaitis transferred from Benld, Ill., to the Sparks and is awaiting to attend some LDS affairs to get better acquainted.

The girls of the Sparks branch intend to introduce a serority in the very near future. Married women will be eligible as well as single girls in the serority. If it proves to be successfull other branches will be asked to join. There is a small group already formed which is more or less a sewing circle. They meet weekly to do needle work. Would be a grand idea if they would affiliate with the serority sisters and click and stab away the needles together. Several reels of movies were shown by Chester Kent after the meeting.

BOWLING LEAGUE SPONSORS DANCE

At the Hollywood Inn there will be gay festivities spirited with the Chicago bowlers. If you're interested in aiding the bowlers get to Cleveland come to their dance this Saturday, Jan. 18, 2417 W. 43rd St., where all successful and popular dances are held. Admis-

7—ENGLISH SECTION

sion is five jitnies and a copper, 26 cents. The female bowlers will be primped up in their bowling outfits so boys pick your gals and team up.

That's the spirit we Chicagoans like to see Detroiters in. It's never too late you have a nice start so keep up your enthused spirit. Would like to see the outcome of the league appear weekly by Matt Sholomskas.

Chicago league accepts your challenge Rockford. Plans will be made in the very near future for several men and ladies' teams to compete with you either in Rockford or Chicago. If you would write to John Petritus you will receive full information regarding the challenge.

Kenosha is yet to be heard from. There the sportsmen have taken interest in basketball. Wish Vic Kelps would either revive the team or see that bowling teams are formed.

RADIO BROADCAST AND TOUR WAS EXPERIENCED

Monarchs and Redwings heard the broadcast Plantation Party at the NBC studio last Wed. The Sparks will take the same tour and witness the same program Jan. 22, Wed. Fifty tickets were received and distributed to members. They will meet at 222 W. North Bank Drive, Merchandise Mart 9—9:30 P. M. A challenge for a debate was issued to the Redwings by the Sparks. They will decide upon the subject to debate when they receive a reply.

ADULT EDUCATION PROGRAMS

Programs are sponsored by the Work Projects Administration and the Chicago Board of Education each week thru auspices of William H. Johnson, Supt. of schools and H. M. McCullen Cook County WPA Mgr. Any one wishing to take the tours may do so by organizing groups to see the various points of interest. This is the following program for this week.

CHICAGO OSTEOPATHIC HOSPITAL AND COLLEGE one of the largest of its kind in the country. Thursday, Jan. 16, Meet 2:30 p.m., 5200 S. Ellis Ave.

LA SALLE STREET BUSINESS Explore Chicago's financial center "The Wall Street of the West." Friday, Jan. 17, Meet 9:30 a.m., 141 W. Jackson Blvd.

THE GREEK DELTA visits the oldest Orthodox church. Learn Greek customs and traditions. Greek stores, cafesand shops. Friday, Jan. 17, 8 P.M., 101 S. Peoria ILLINOIS SOCIAL HYGIENE CLINIC visit one of the states official centers for social hygiene. Learn what is being done to spread accurate knowledge concerning cares, treatments and preventions of venereal diseases Sat., Jan. 18, Meet 2:30 p.m., 9 E. Huron St. For special tours for clubs and for information call Monroe 9674 any week day except Saturday, 9 to 3:30 P.M., Service department, WPA., Adult Ed. Program tour Div., 820 S. Carpenter St. More programs will appear later.

IDLE LOQUACITY

EDDIE KOVEL, who volunteered for selective service, came to the subway to glimpse at the LDS girl's league for the last time. BILL RASINS and his troubadors RAY RUSSELL, PETE THOMAS and MUKE serenaded him with "There's something about a soldier!" Farewells were bid and may he return without having experienced a war... FRANCES ARLISS disappeared with him after the first game.... Every Thursday the bartender at the subway has a pianist accompany him while he sings his boogie woogie songs. By Gosh STELLA STANKUS finally got her shoes and claims it'll take a year before she will get into the stride of slipping and stopping with the proper foot... HELEN KASRO looked charming in her fur benny and fur trimmed hat... Must come more often to watch the bowlers.. What has happened to NELLIE DE SCHAFF? Don't see her articles appearing in the Vilnis lately... ALDONA POVELONIS still talks to Yoohoodie over the phone... LKM president TONY GUYER and his wife BERNICE became LDS members again... Welcome back and may more more former LDSers rejoin in the coming drive before the 1942 Convention... BENNY DAVID has written a letter to the lonely hearts requesting that Matt Sholomskas would correspond with him... Not only snowstorms breeze into Chicago from the East but JOE SACAL, the field organizer, is expected to breeze in very soon to instruct the class in the aims and functions of the LDS very soon...

ROUNDER UPPER F.

11 More Days Until "Teta iš Amerikos"

Yes siree, and it really is eleven more days until we get to see the outstanding Lithuanian comedy of the year. A genuine comedy direct from Lithuania will be produced by the Lithuanian University Club of Chicago right before your very own eyes. You will see one of the outstanding pieces of dramatic work ever produced in the history of Lithuanian drama here in Chicago. The reality of the scenery and stage furniture and acessories will daze you. Every bit of the three acts of this play will fill you full of fun and laughter. The actors and actresses have been carefully chosen because of their outstanding ability on the stage. The play will take place at the LITHUANIAN AUDITORIUM, at 3133 South Halsted Street. It will beheld on **the 26th of January and at 4:30 P.M.** The admission fee will only amount to fifty-five cents.

Ed Firant and **Algerd Rudis** have produced some very nice posters for our comedy **"Teta iš Amerikos."**

The first meeting of 1941 will take place this Sunday January 19th at the home of **Frances Boris,** 5124 South University Avenue, at 2:30 P.M. The Club invites all you college students of Lithuanian parentage to come down and meet the regular members and ask about the club. The membership committee reports a very large increase in membership during the fiscal year of 1940 and a much larger increase is expected for the year 1941.

WHO'S WHO

An energetic young lady who has been active not only as LUC secretary and vice president but also in offices of several other Lithuanian organizations is **Miss Blanche Stann.** Blanche has her B. A. degree from Lake Forest College of Lake Forest, Illinois. She majored in education and mathematics. At present, she is "gainfully" employed by the law offices of Newby, Kimball, Cleary, and Simmons.

Blanche's evenings are always occupied. And we mean other than the social occupation of a popular young lady. For Blanche is diligently rehearsing the heorines lead in our forthcoming production **"Teta iš Amerikos"** and is attending DePaul University's "Principles of Economics" class. Asking Blanche why all this preponderance of activity, we received her typical reply—"Well, it's something I've always wanted to do —and the best time's now."

As ex-treasurer, ex-president, and ex-chairman of the scholarship committee, you are correct in judging **Stanley Drigot** as one of our most active members. When he was 21, Stanley had his Bachelors Degree from the University of Chicago and since that time has been attending evening school where he is working for his Masters.

Stanley is at present employed by Dr. Dick at the Scarlet Fever chemist, he can tell you many fascinating stories on the failures and ultimate success of scarlet fever immunization experiments. Stanley's most urgent comment is that no one in the world need be afflicted with scarlet fever. Science has provided for that. And so it is unfortunate that so many persons are not prone to apply the findings of science for their personal benefits.

The stories of the two scholarship winners will be presented in next week's column. The next scholarship award will depend entirely on the support that our loyal friends will give us at our affair which will be given on January 26th at the Lithuanian Auditorium. Every penny that will be spent at this affair will be used to send some needy Lithuanian-American student to college to where he would not be able to go if it had not been for the LUC scholarship fund. All you English section readers are urged to tell your parents about Research Laboratories. As a our worthy cause and also about our play **"Teta iš Amerikos."**

Wally.

FDR'S FULL WAR POWERS BILL DANGER TO PEACE DEMOCRACY, SECURITY

Before Congress is President Roosevelt's "aid to Britain" bill which gives the President almost unlimited powers to lend billions of dollars worth of an almost unlimited variety of war supplies to **"any government whose defense the President considers to be vital to the defense of the United States."**

As soon as the provisions of the bill were announced, Senator Bennet Champ Clark of Missouri declared:

"It is simply a bill to authorize the President to declare war as far as international affairs are concerned and to establish totalitarian government so far as domestic affairs are concerned."

The sweeping character of the measure is made plain in one section which declares that its provision will apply "notwithstanding the provisions of any other law."

This section was interpreted as waiving the Neutrality and Johnson acts to permit lending of munitions, the interchange of information pertaining to war (military intelligence) and the outfitting of belligerent battleships in the United States harbors.

The ship aid provision was included in a broad clause which authorizes United States officials to "test, inspect, prove, repair, outfit, recondition or otherwise place in good working order any defense article" for any government.

The sweeping character of the proposed law is glaringly apparent in the wording of the bill. This is indicated in the first section, defining what is meant by "defense articles" which may be "loaned" to belligerents. The bill reads:

Sec. 2. As used in this act... the term 'defense article' means: (1) Any weapon, munition, aircraft, vessel or boat; (2) Any machinery, facility, tool, material, or supply necessary for manufacturing, production, processing, repair, servicing or operation of any article described in this subsection; (3) Any component material or part or equipment for any article described in this subsection; (4) Any commodity or article for defense..."

"The terms and conditions upon which any such foreign government receives any aid authorized under subsection A shall be those which the President deems satisfactory, and the benefit to the United States may be payment or repayment in kind or property, or any other direct or indirect benefit which the President may deem satisfactory."

Sweeping aside at one blow all legal barriers, the law declares "notwithstanding the provisions of any other law."

All authority under the unprecedented law is vested in the President alone.

Nationwide opposition is developing against this all-power-to-Roosevelt bill. This is expressed by the Senators and Representatives, many with an eye to sentiment back home, in their condemnation of the "dictatorial powers" asked by the President and in stating that this is a measure designed to plunge the country into war.

Senator Wheeler of Montana, speaking over a coast-to-coast radio hook-up branded the "lend-lease-give" program of aid to Britain as **"the New Deal's Triple-A foreign policy—plow under every fourth American boy."**

The entire project, he said, was **"ruinous and rediculous."**

"Never before has the Congress of the United States been asked by a President to violate international law," the Montana Democrat added. "Never before has the United States given to one man the power to strip this nation of its defense in time of war or peace.

"Never before has Congress coldly and flatly been asked to abdicate."

The dangers to the peace and democracy of America are evident if this bill passes through Congress.

Individuals, organizations should immediately write to their Congressmen, Senators and the President protesting against the passage of this bill.

70 Londoners Claim One Bag of Onions

LONDON. — A 14 pound bag of onions, one of the rarest "delicacies" in Britain, is creating a furore in the post office.

It could not be delivered at Christmas because the address tag was lost. When it was listed as undeliverable mail, 70 persons "from all over the country" claimed it.

All-India Congress Official Arrested

NEW DELHI, India.—Maulana Abdul Kalam Azad, president of the All-India Congress Party and staunch member of Mohandas K. Gandhi's right wing group, was arrested while alighting from a train at Allahabad station because of anti-war speech he allegedly made Dec. 13. He was taken to Naini jail.

Intelligence or lack of it does not explain why an individual becomes a criminal, but it is a determining factor in his choice of a crime speciality, according to findings of Simon M. Tulchin, formerly a psychologist for the Illinois Institute for Juvenile Research.

NEW MAGAZINE UNMASKS FIFTH COLUMNISTS IN UNITED STATES

(A Review)
by MATT SHOLOMSKAS

Behind the somewhat placid surface of four national life a sinister network of vicious anti-Semites, union-haters and embryo fascists are relentlessly at work undermining our democracy and anxiously awaiting "der Tag." This is the sensational disclosure of America's Fifth Column contained in "UNBELIEVABLE," a new magazine published by the publishers of "FRIDAY."

Devoted entirely to the operations of the "merchants of hate", the first edition sounds much like both a social register and a rouges' gallery for linked together in this iniquitous web are the lowliest criminal and most pompous personage.

To reinforce this portrayal of America's foes, "UNBELIEVABLE" contains a never-ending chain of unimpeachable evidence, which includes confidential letters, photographs, official documents, court records,. etc The evidenc presented incriminates persons of lofty position in the United States Congress, the Senate, the United States Army and Navy, the National Guard and state and local governments, including high police officials, with violating their vows of office and working for the betrayal of democracy.

Such prominent names as Colonel Charles Lindbergh, Father Coughlin, United States Senator Edward Burke, United States Defense Commissioner William S. Knudsen, United States Senator Rice Reynolds, Henry Ford, Tom Girdler amongst a host of others, are suspiciously linked with the smaller fry who are fostering anti-Semitism, anti-unionism and fascism under the red, white and blue of the "Stars and Stripes."

The contents of "UNBELIEVABLE" are divided into three feature items: "The Merchants of Hate," "War in Dearborn" and an "Album of Hate."

"Merchants of Hate" is the story of the anti-Semitic network and anti-union hate which is gutting American life. This is not a pleasant story, but grimly realistic. It uncovers the tie-up between America's spider web of hate with a world headquarters at Erfurt in Nazi Germany. It reveals the extensive honeycomb of anti-Semites and fifth columnists which has penetrated into the government and into the armed-forces.

William Dudley Pelley, James True, George Deatherage, Fritz Kuhn, Joe McWilliams and other leaders of anti-Semitic bands and bunds are only a "swarm of petty hate-mongers, who are preaching their anti--Semitic, anti-Catholic, anti-Negro doctrine all over the country." But behind them, shadowy and well-hidden, is the money and men whose path leads all the way up to the biggest names and most powerful fortunes in the nation —duPont, Weir, Pew, Ford.

"UNBELIEVABLE" scores anti-Semitism as "a fascist tactic never used alone or for its own sake, but always the center of a doctrine of hate—hate of every minority, hate of the people, of the unions, **Fifth Column hate which has for its purpose the splitting of the nation, stirring of group antagonisms so as to weaken the whole, the destruction of liberty and democracy...**

In a separate article, which deals exclusively with Henry Ford's anti-labor, anti-Semitic and fascist policies, "UNBELIEVABLE" in a story entitled "War in Dearborn" gives a documentary portrayal of "the dictator who rules a totalitarian kingdom and the lives of thousands of people with a cruel and bloody hand."

This is the story of the man who said: "Labor Unions are the worse thing on earth." It is the story of the fear and terror in which men who toil in the vast Ford domain live under.

Kng Henry employs thousands of exconvicts, thugs and murderers to maintain and extend his crimson domain. Informers and spies are everywhere. Lunch boxes, clothes are searched, lockers broken into for union literature. All of Ford's fascist like forces are mobilized to meet and smash the United Automobile Workers drive.

But this is only a small part of the story.

"Strange whisperings are being passed from worker to worker within the plant — leaking from the carefully guarded secrets of the "Siegfried Line." These tunnels were constructed to offset strikes. Men at their machines, determined not to leave the building until union conditions are met, will be driven out, coughing and choking, by tear gas streaming through the vents of a sprinkler system. Strike-breakers will be herded through the secret tunnels to circumvent picket lines outside the gates. Electrified wires are calculated to keep strikers from passing from one building to another, and keep food from being handed in from the outside.

This is but a part of the startling and gruesome story of America's number one labor-hater. Facts found in "UNBELIEVABLE'S" presentation will explode the myth that one of America's mighty industrial empires built on the hard work of its emperor.

To supplement these highly informative and illuminating sections of incipient American fascism, "UNBELIEVABLE" produces an "Album of Hate," a photographic gallery of big men associated with and working in the interest of those who are ready to betray our democracy.

Every true democrat and peace loving citizen should read this edition of "UNBELIEVABLE". The facts it contains will astound the most indifferent and serve to awaken the American people to the catastrophe which would engulf them. It is a valuable handbook for the trade-unionist and every true American.

A French sea captain protested the presence of two United States destroyers in Martinique waters.

He said that if American warships had to guard the French island it would be better if they patrolled at a greater distance from shore so the islanders would not see and be offended by them.

4 Out of 100 Called in Draft Barred Because Of Heart Ills

Four out of every 100 men being examined for military service are disqualified because of heart ailments, according to statistics assembled by the Chicago Heart Association in connection with its current drive for funds.

"Strange Feathers" 3 Act Comedy At Lith. Aud. Jan. 19

The LKM Chorus will give a performance of the 3 act comedy "Strange Feathers" this Sunday, January 19, 1941, at the Lithuanian Auditorium, 3133 South Halsted Street, for the Truth Lovers Society.

The three-act comedy is under the direction of J. Stulgaitis. Those who will be the characters in the comedy are as follows: G. K. Budris, E. Stulgaitienė, Ed. Waller, Nancy Gordon, Tex Zebraitis, Aldona Grazulis, Frances Yurgil, A. Garshinskas.

ED WALLER,
Who will play role of Prince in Strange Feathers

Besides "Strange Feathers", which will be presented for the first time, the program includes songs by the LKM chorus, under the direction of J. Kenstovicius, and as soloist P. Stogis.

COMMITTEE TO ASK CONGRESS LEGISLATION TO FACILITATE NATURALIZ'N NON-CITIZENS

A 9-point Legislative Program for the "Campaign for American Citizenship and Citizenship Rights," to facilitate and encourage the naturalization of non-citizens by eliminating existing difficulties which hinder and prevent the acquisition of citizenship, was announced by the American Committee for Protection of Foreign Born, 79 Fifth Ave., New York City.

In making public the Legislative Program, Curt Swinburne, National Secretary of the Committee for Protection of Foreign Born, stated that bills to cover each of the nine points would be introuced shortly in the new session of Congress.

"Special efforts will be made," Mr. Swinburne said, "to secure the enactment of this legislation. The campaign to encourage and facilitate the naturalization of non-citizens can make a distinct contribution to the unity, welfare, and security of the American people."

"Present efforts to discriminate against non-citizens endangers American democracy. The defeat of these attempts to intensify discrimination and hysteria can serve to enhance our democratic institutions and to perpetuate our traditions of equality and hospitality towards Americans of foreign birth."

The Legislative Program, as announced is:

"1. To eliminate educational and literacy requirements for naturalization for non-citizens, 40 years of age or older, who entered the United States before 1930.

"2. To eliminate requirements for certificate of arrival and first papers for non-citizens who entered the United States before May 1, 1917, thus enabling them to apply directly for second papers, if otherwise eligible.

"3. To make discrimination against non-citizens in private employment, because of their lack of citizenship, an offense punishable by law.

"4. To reduce naturalization fees for first and second papers to $2.

"5. To prevent the denial of citizenship to non-citizens who have received relief, or for any other reason not specified in the naturalization laws.

"6. To give natives of India and the Phillipine Islands residing in the United States the right to become American citizens.

"7. To liberalize the procedure for securing a certificate of derivative citizenship; particularly, to be more lenient in accepting secondary evidence for birth certificate and parents' marriage certificate and other requirements, if not readily available.

"8. To reduce the fee for Certificate of Registry for those who entered illegally before July 1, 1924, from $18 to $10.

"9. To secure an increase appropriation for the Immigration and Naturalization Service in order to provide an adequate staff for naturalization purposes to meet existing demands."

"CONSCIENTIOUS OBJECTORS"

Mr. Miller walked up to the door, bearing "Draft Board Review" in gold letters and walked in. The secretary, Miss Scott, glanced up from her dictation, annoyed, until she saw who the intruder was. "Oh!" she exclaimed.

"Hello, hello, Fred," the man at the desk greeted. "Here—have a chair." To Miss Scott, "That is all for now, Miss Scott. We can continue with the dictation after you have finished these letters."

"Yes, sir," Miss Scott answered primly and went to the door.

"Well, how is business?" Mr. Miller asked jovially.

"How's business?" Mr. Janes fairly shouted. "Rotten! That's what it is—rotten! Just look at this stack of letters. All 'conscientious objectors!' How in the hell is the Army to raise its quota of soldiers if none of the young men want to fight. Imagine it! They would prefer to work for national defense than take up arms." His face was purple with fury.

"Now, now," Mr. Miller soothed. "You shouldn't upset yourself like this. After all, you know at our age — and with your high blood pressure"...

"High blood pressure be d—d," Mr. Miller exploded. "It's perfectly disgusting to read some of these letters and see the reasons they give for objecting to war. Such ridiculous arguments!"

"What for instance?"

"This one of instance," Janes fairly pounced upon the letter. "Just listen to this one:"..."I am a young man of 21. My profession is science. I believe that science should be used for the betterment of mankind... too long has it been an instrument of destruction... it is time that scientists devoted more time to life than death."

"Plan, perfectly disgusting!" he concluded.

Mr. Janes looked up from the letter hopefully, to see whether Mr. Miller's opinion were not in accord with his own. Mr. Miller's face, however, remained emotionless.

"Let's have another," he said quietly.

Mr. Janes glanced through several critically and put them aside. After a few minutes' search, he picket up one which he proceeded to read.

..."young man of 21," he read under his breath... laborer:.. 'Ah, yes. Here is the part: I am a conscientious objector because I don't think that anything can be won by brute force. Wars are unnecessary. Reason always triumphs over force."

"And so they go," he said disgustedly. "Some object to wars on religious principles. Others claim their fathers are still in the Edward Hines Hospital and that it is bad enough having one member there, instead of 2. Other come out very boldly, stating that if they enjoyed the thought of killing, that they would have become gangsters. They're just a bunch of upstarts—that's what they are. They need military discipline to show them that it is not for them to decide what is what."

"I don't know, Henry," Mr. Miller replied slowly. "It seems these youngsters have 'more on the ball' than we did."

"What do you mean?" Mr. Janes asked suspiciously. "You don't mean that you sympathize with these impudent rascals? Why—why, he sputtered, they should be court martialled without a trial. Where is their patriotism? Their loyalty to their country?" "Now, don't let your imagination run away with you, Henry," Mr. Miller admonished gently. "I'm no rookie draftee. I saw action on the battlefield—I know what it is. If I had had the gumption that these young men have today, they couldn't have dragged me to France with a team of horses. There is no such thing as loyalty to your country when the battles are fought on European soil for dear ole England."

Mr. Janes stared at his friend aghast. Disbelief was written all over his face.

"You mean that if you were called to action again that you would have the audacity to refuse?"

"That's right, Henry. It may not be heaven in labor camp, but it would be compared to the hell they call 'War'.

Mr. Janes turned to his friend coldly. Gone was the air of friendliness.

"I have quite a bit of work to clean up today, Fred. If you'll excuse me?"

"You know, Henry," said Mr. Miller, putting on his hat very slowly and deliberately. It's a crying shame that they put a man like you in charge of anything like this. You scare the devil out of those poor kids who come in here—who have a right to their own convictions. They're right. Wars are unnecessary. After war—there is always Peace and then they tell us that all the waste of millions of lives was useless, senseless. So you see, we are back where we started from."

Pausing at the door, he tprned once more to Mr. Janes. "You know, Henry, it isn't very common knowledge around these parts, but I happen to know that you never saw action in France or anywhere else. The only reason you got this job is because of your Uncle's political influence. Good day!"

Nellie De Schaaf.

Home life among the raccoons is ideal, says the National Park Service, the male shares responsibility of rearing and training the children.

CLUB NEWS – ACTIVITIES – SPORTS – SOCIALS

Joe Sacal, LDS Organizer On Way To Chicago

Joe Sacal, LDS field organizer, who returned to New York temporarily is on his way back to Chicago.

Joe Sacal will make stopovers in a number of citie s before reaching here. Pittsburgh, Youngstown, Akron, Cleveland and Grand Rapids will all be visited.

Many LDSers, especially among the youth, will welcome this good news as Joe Sacal had done a great deal in the short stay here previously in getting the Youth branches and Midwest Youth Council active and functioning in the right direction He is expected to be in Chicago Jan. 26 or 27th.

The first white men to see American corn were two scouts sent by Columbus into the interior of Cuba, during the famous visit of 1492.

Food Prices Up, More Drastic Rises Feared

WASHINGTON, D. C. — Food prices have shown a marked increase during the past few weeks, and many government economists in the capital fear that a series of profiteering price increases all along the line may be on the way.

Isidor Lubin, Commissioner of Labor Statistics, revealed that retail costs of food in large cities advanced by 1.4 per cent between Nov. 12 and Dec. 17, 1940.

On the basis of the Bureau of Labor Statistics index of 54 foods, retail prices of food were 2.4 per cent higher in mid-December than a year ago. Thus there seems to have been a general, if not yet spectacular, increase in prices of food during the last year.

The accelerated price rise during the past few weeks indicates that the upward trend may now start in earnest, with inflationary price rises by no means out of the question.

Government economists have estimated that a general price increase of from four to 10 per cent is likely during 1941, but given an inflationary trend the rise may be considerably higher.

GUTTER GAGS

Stop! Look! Listen! This Saturday is the big night!—the long awaited Bowler's Dance which will take place at Hollywood Inn, 2417 West 43rd St.

If you have not bought your ticket as yet, do so **now**, or else buy it at the door, the price is the same just plain 26 cents. Very entertaining music is promised by the ever popular Tony Janis and his "Strike Paraders."

Enticing and satisfying refreshments will be served by an able "engineer" when you roll yourself in the gutter and ask for your "score."

Here is the chance of all L.D.S. members to do their share to help the bowlers to acquire enough legal tender so they can reach and enter the National Bowling Tournament to be held in Cleveland, and show the others what real competition is. Also you can get acquainted with the various stars of the Bowling League.

For instance, ask "Engineer" Peters how to acquire the technique of getting some of the many "railroads"—why Tex Zebraitis is called Captain Moaner. Maybe have Flannel mouth Ozzie give you an adequate demonstration of how to bellow so often and loud—or have Bloozie show yo uhis little dance step after making strike hits—.

Make George "Keep Smiling" Kwain explain after buying the option of the Crying Room, why his famous Redwing A team last 11 games in a row—but without alibing—you will have your chance to find out if the "chorus girls kick" really helps the Great Al Klaud to bowl better or to keep Yehoodi from stepping on his heels—the feminine representatives can get a thrill when they meet Gross of the Foul Balls, how he got those simply divine dimples in his cheesk is worth finding out about.

And if some of you are still anxious to meet more of the Monday nite clan just ask me, Anchor Man, and I will be more than pleased to assist in getting your "strikes."

You can find me roaming around in the least expected places getting the gossip gags.

Attention to captains of teams: Please be down at Hollywood Inn, at 7:30 P. M. so you can be assigned to the various posts and don't forget the tickets and money.

Taking games on the chin after a good seasons start seems to be the new style with the Redwings "A" team. They lost another series to the first place Foul Balls by a 2 to 1 route.

The Redwing Bombers led by Bloozie with his 234 game and steady bowling could not beat their stablemates, Redwing Kings. After taking the first game by 90 pins they dropped the middle encounter by one pin, after a recount, and the third by twenty or more.

The Sparks A team burned the allayes up when they slapped down the Jeeps in two out of three games. These victories helped them gain a three way tie for third place.

Second place Redwing Stars led by Captain Moaner kept up their terrific winning pace in pursuit of the Foul Balls for first place when they beat the Sparks B team taking 2 out of 3 games.

Johnny Kunsky scored 266 and a 688 series last week to be in first place in two diversions but since the league rules say a bowler cannot win two prizes the same day his scores will [illegible] until one or the other can be erased off.

TEAM STANDINGS:

1. Foul Balls	32	19
2. Redwing Stars	29	22
3. Redwing A	25	26
4. Redwing Kings	25	26
5. Sparks A	25	26
6. Redwing B	23	28
7. Jeeps	23	28
8. Sparks B.	21	30

So in ending I hope to see plenty of L. D. S'rs and their loyal friends at the Dance.

Anchor Man.

Son Drafted, Father Takes Own Life

Buffalo.—Frank Bieber, 54, and the father of ten children, had said he would never live to see his son drafted into the army. He took his own life when he learned that his son Frank, 24, had received notice that he would leave in the May quota of the Hamburg Selective Service Board 629.

Deputy Sheriff Lou Sigel found the body of the elder Bieber in his Orchard Park home with his throat slashed. Medical Examiner Paul J. Rutecki issued a certificate listing the death as suicide.

Monarchs to Hold Hard Times Social Saturday Jan. 25

Leap Year has already ended, but for the Monarchs. it has just begun.

The first meeting of the year was held January 6th, 1941, at the Monarchs Den, 2810 W. 59th Street. It was called to order by John Bernetsky (president of 1940) and then turned over to the new president Helen Kwain. From then on the young ladies on the executive board carried through the whole meeting.

Bill Rasins was elected sports director for the boys, and Kay Zebraitis was trustee for the treasurer. It was not surprising to see how well the meeting was carried on by the girls.

Interesting movies were shown by John Chesna of his trip to the Yellowstone National Park. He also showed pictures taken in Illinois, and we really thought we were still at Yellowstone National Park.

The social the Monarchs are having January 25 is one that really is tops for after the holidays. It is called a Hard Time Social and we hope to see everyone of you there. Watch for further details of the social in the next week issue.

The 7th Annual Dance of the Marquette Monarchs will be held March 15, 1941, at Flynn's Hall, 3236 West 63rd Street. Music will be furnished by Manny Baum and his orchestra.

Blondie.

Milk Farmers Fight City's Plan To Shift Cost of Insp.

Representatives of 16,000 farmers in the Chicago milk shed will appear before the council Wednesday to fight a proposal to shift the cost of dairy inspections from the city to milk producers, according to A. H. Lauterbach, general manager of the Pure Milk Ass'n.

—LKMC— News Bits

A few more weeks and March 30 will be around. Then at Sokol Hall we will put on the "Waltz Dream," by Oscar Strauss. It was chosen the best operetta of the year by the music critics in the United States. It has beautiful songs and the costumes and scenery will be the tops.

The chorus has already started to work in earnest. Time is mighty short so any one of you who are thinking of joining the chorus better do it now before we are too far advanced. Rehearsals are held every Tuesday at Hollywood Inn, 2419 West 43rd Street, and every Friday at Gramatis Hall, 45th Place and Rockwell.

To acquaint you with the operetta and its characters, each week we will give brief description of a principal character. This week we have chosen "Bertram Budgett", an American efficiency expert. Bertram Budgett is played by Joe Stulgaitis, who just fits the part. As many of you remember Stulgaitis as "Ruder" in the "Student Prince", well, in this operetta he still has that pompous air. Bertram Budgett is supposed to bring the country out of the red. It is funny to watch him running here and there with a bunch of papers in his hand figuring ways to make money. He does a lot of talking but nobody pays any attention to him. He supplies some of the comedy.

Next week we will give a brief outline about "Count Segismund" played by Paul Stogis.

The LKM Chorus extends their deepest sympathy to Kate Geguzis whose mother has past away a few weeks ago.

BRUSSELS, Belgium. — Police have posted warnings to cat owners to keep their pets at home because professional cat hunters are using salted herring to lure cats to slaughter, selling their meat for rabbit.

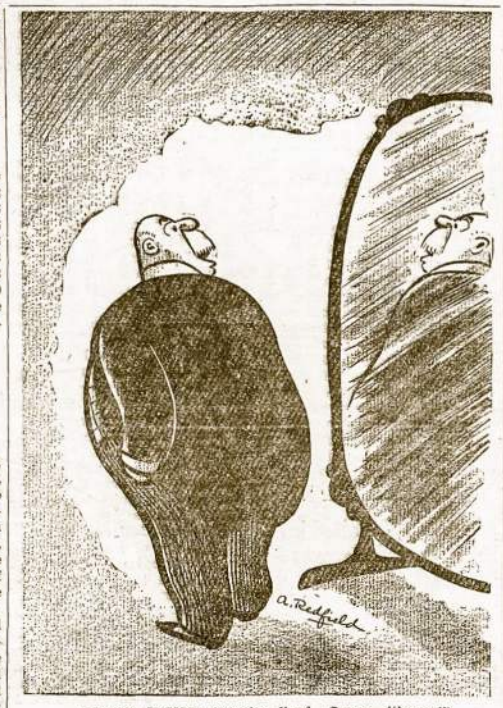

UPPER CRUST: "You're fired. Ooops—it's me!"

A Strike. A Spare. Bowlers Dance Saturday Jan. 18

Wow! A Strike! Yessir the strike this time is the L.D.S. Bowling Dance this Saturday.

As always the L.D.S., being first in everything, they intend to lead the way to Cleveland. That's right. All L.D.S. bowlers talk about nothing but the tournament to be held in Cleveland in May. We need money to get there and that is why dance is being held.

Come out and have a good time with the bowlers and all L.D.S. friends. We are having swell music to dance to. Special kind of beer to drink. The most glamarous and handsomest of girls and boys to dance with.

So how about coming, one and all. The Date Sat., Jan. 19, 1941, at Hollywood Inn, 2417 W. 43rd St., 8:00 P.M.

A. Bowler.

New Houses For Workers Of Soviet Lithuania

A workers' settlement for 5,000 is to be built in Vilnius, the new capital of the Lithuanian SSR. The settlement will occupy an area of approximately 12 acres. Foundations for the first five large blocks of flats are being laid, nearly 500 workers being engaged on the job. The houses will have two and three-room modern apartments.

Steps are being taken by the Vilnius' trade unions to move workers from cellars and other uninhabitable living quarters to good apartments.

A description of the place formerly occupied by a worker is published in the' "Truzhenik,' which, at the invitation of the local trade unions, sent its correspondent to inspect the slums.

"Bronius Bodzevičius has a family of 10," writes the correspondent, "he himself works in the brick kiln. During Polish occupation he was employed only during the summer. He lived with his wife and their eight children in the cellar. In order that the sun might penetrate into their gloomy quarters they had to dig a trench in front of the window."

Now the trade unions have given Bodzevicius a three-room apartment.

"We have never lived like this before," Bodzevicius said in an interview with the newspaperman. "In Poland, and afterwards in Smetona Lithuania, I had to care for a family of 10 without having a steady job, and when I did work I received no more than a few groszi. Now, although I have not as yet got a permanent job, my earnnings on the public works project amount to about 150 lits a month. My two daughters are working at the boot and shoe factory. Our joint income is about 500 lits a month, which is real wealth to us. We always have enough to eat nowadays, and proper clothing. We can even begin to think about education. My daughters are now entering a secondary school for adults."

Alaska blackfish often spend their winters frozen solid in ice ponds in the Yukon's tundra country, emerging unharmed and in gay swimming mood when the spring thaws come. A hundred of these fish are being brought to the Chicago and Washington aquariums for exhibition.